

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1997-1998

2 juli 1998

VOORSTEL VAN DECREET

**– van mevrouw Mieke Van Hecke, de heer Hugo Marsoul, mevrouw Nelly Maes
en mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh –**

**houdende de erkenning en subsidiëring van organisaties voor volkscultuur
en de oprichting van het Vlaams Centrum voor Volkscultuur**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Cultuur en Sport
uitgebracht door de heer Joachim Coens**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Louis Bril.

Vaste leden : de heer Joachim Coens, mevrouw Kathleen Helsen, de heer Hugo Marsoul, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Mieke Van Hecke ;

de heren Louis Bril, Jozef Browaeys, Marino Keulen ;

mevrouw Kathy Lindekens, de heer Michiel Vandenbussche, mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh ;

de heren Frank Creyelman, Emiel Verrijken ;

mevrouw Nelly Maes ;

de heer Jos Stassen.

Plaatsvervangers :

de heren Eddy Schuermans, Walter Vandenbossche, Gilbert Vanleenhove, Marc Van Peel, Hugo Van Rompaey ;

de heren Freddy Feytons, mevrouw Marleen Vanderpoorten, de heer Dirk Van Mechelen ;

de heren Peter De Ridder, André Van Nieuwkerke, Tuur Van Wallendael ;

de heren Pieter Huybrechts, Felix Strackx ;

de heer Herman Lauwers ;

de heer Jos Geysels.

Zie :

1071 (1997-1998)

– Nr. 1 : Voorstel van decreet

– Nr. 2 : Amendementen

INHOUD

	Blz.
I. Toelichting door de indieners van het voorstel van decreet	4
II. Algemene bespreking	5
III. Artikelsgewijze bespreking	6
IV. Stemming en eindstemming	9
Tekst aangenomen door de commissie	10
Bijlagen	15

DAMES EN HEREN,

De commissie voor Cultuur en Sport vergaderde op 11 en 18 juni 1998 over het voorstel van decreet van mevrouw Mieke Van Hecke, de heer Hugo Marsoul, mevrouw Nelly Maes en mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh houdende de erkenning en subsidiëring van organisaties voor volkscultuur en de oprichting van het Vlaams Centrum voor Volkscultuur.

Op 11 juni 1998 werd betreffende het voorliggende voorstel van decreet een hoorzitting georganiseerd met de heer Stefaan Top, Professor Volkskunde aan de KUL, Professor Jozef Van Haver, voorzitter van de Koninklijke Belgische Commissie voor Volkskunde, mevrouw Strouken, voorzitter van het Nederlands Centrum voor Volkscultuur, en de heer Rob Eykens, directeur van de Vlaamse Culturele Koepel. Het verslag van deze hoorzitting werd opgenomen als bijlage 1.

I. Toelichting door de indieners van het voorstel van decreet

Mevrouw Mieke Van Hecke deelt mee dat voorliggend voorstel werd ingediend omdat de volkscultuur een domein is waarop momenteel duizenden mensen actief zijn, en dit ter bestudering van een heel brede waaier van boeiende en interessante aspecten van het dagelijks leven. Zo rijzen o.a. de heemkundige kringen als paddestoelen uit de grond. Het werkveld in kwestie speelt een heel belangrijke rol in het gemeenschapsleven, en verdient dan ook een grote waardering. Spreker wijst op het nut van deze organisaties voor onze samenleving, omdat zij kunnen bijdragen tot het inzichtelijk maken en het begrijpen van tradities en gebruiken, waarvan de oorsprong voor de meeste mensen totaal onbekend is.

De bestaansopdracht en de concrete werking van de volksculturele organisaties past momenteel echter niet in het stramien van de vigerende regelgeving van de Vlaamse overheid ter erkenning en ondersteuning van sociaal-culturele verenigingen, instellingen en diensten. Dit heeft onder meer te maken met hun zeer specifieke invalshoek, met de daaraan verbonden schaal van hun werking en met de afstemming van hun dienstverlening voor geïnteresseerden.

Een belangrijk aspect, aldus mevrouw Mieke Van Hecke, is de enveloppefinanciering. Door deze financieringswijze kunnen de organisaties hun

beschikbare middelen optimaal aanwenden, zonder zich te moeten schikken naar een stringent keurslijf van opgelegde procedures. Via beleidsplannen en verslagen wordt de kwaliteit van de gesubsidieerde organisaties opgevolgd. Een verandering in de geleverde kwaliteit kan hierbij leiden tot een aanpassing van het volume van de subsidiëring. Zij wijst erop dat de verschillende organisaties beschikken over een relatief beperkt maar beheersbaar budget, om voor de telkens hernieuwbare 5-jarige termijn van de erkenning, werkbare meerjarenplannen vast te leggen.

Mevrouw Mieke Van Hecke benadrukt het belang van het op te richten Vlaams Centrum voor Volkscultuur. Dit moet zorgen voor een professionele begeleiding van de sector. De opdracht is tweeledig: een expliciete wetenschappelijke taakstelling met internationale uitstraling, en een ondersteunende, begeleidende en documenterende taak voor het veld. Het voorliggende voorstel van decreet moet, aldus mevrouw Mieke Van Hecke, leiden tot een aanmerkelijke kwaliteitsverhoging, naar het voorbeeld van Nederland, waar de volkscultuur een zeer hoge vlucht neemt.

Mevrouw Nelly Maes wijst op het belang van het voorliggende voorstel van decreet en de ruime waaier van zeer uiteenlopende sectoren die onder de volkscultuur wordt gevat. Zij wijst op de moeilijkheden die er in het verleden steeds hebben bestaan om de volkscultuur te vatten binnen meer algemene reglementeringen, zoals bijvoorbeeld het dienstendecreet. Het is nodig voor deze specifieke sector om naast een budgettaire ondersteuning, ook een specifieke organisatiestructuur uit te werken. Tevens wordt langs deze weg een belangrijke kwaliteitsverbetering nagestreefd via de coördinerende en stimulerende rol van het Vlaams Centrum voor Volkscultuur. Zij meent dat een goede werking van dit centrum kan leiden tot het beter begrijpen van de eigen tradities en deze van andere culturen, met wederzijds begrip en respect tot gevolg. Degelijk onderzoek vraagt echter de inschakeling van goed opgeleide personeelsleden die op objectieve criteria worden aangeworven. Ook hier moet de nodige aandacht worden aan besteed.

Mevrouw Nelly Maes hoopt dat het budget dat momenteel voor de volkscultuur is uitgetrokken, in de toekomst drastisch zal toenemen. Het is immers evident dat een goed georganiseerde werking van het Vlaams Centrum voor Volkscultuur stimulerend zal werken, waardoor het aantal initiatieven in de toekomst zal toenemen. Bovendien moeten ook de nodige middelen worden vrijgemaakt om

de publicaties van de verschillende verenigingen te helpen financieren. Zij hoopt op een verhoging van de totale begroting van cultuur, zodat een uitbreiding van het budget voor de volkscultuur niet noodzakelijk moet leiden tot een verminderen van de middelen van andere culturele initiatieven.

Mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh sluit zich hierbij aan. Ze herinnert eraan dat aanvankelijk werd getwijfeld of het binnen de krappe financiële ruimte wel aangewezen was om een initiatief voor de volkscultuur op te starten. Deze sector heeft echter dringend behoefte aan een structurering om de vele initiatieven zowel financieel als wetenschappelijk te ondersteunen. Deze sector verdient immers een erkenning van het werk dat zoveel vrijwilligers dagelijks leveren bij het onderzoeken van streekgebonden verhalen, gebruiken, eetgewoonten en dergelijke. Het bestuderen van de 'petite histoire', de verhalen van een streek, de gebruiken van een volk e.d. zijn immers voor heel de gemeenschap van belang. De kennis van het verleden en het accuraat optekenen van het heden, zijn immers van wezenlijk belang voor het opbouwen van historische kennis. In een multiculturele maatschappij is deze kennis belangrijk voor het inzichtelijk maken van op het eerste gezicht vreemde gebruiken, het optekenen van wederzijdse beïnvloeding tussen verschillende culturen en het vaststellen van kleine veranderingen waar men in het dagelijkse leven nauwelijks oog voor heeft, maar waarin latere generaties ongetwijfeld zullen geïnteresseerd zijn.

De rol van het Vlaams Centrum voor de Volkscultuur kan volgens mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh in dit alles moeilijk worden onderschat. Dit moet zorgen voor een professionele en wetenschappelijke begeleiding van waardevolle initiatieven en voor het begeleiden van internationale contacten. Met het oprichten van een dergelijk centrum wordt trouwens een belangrijke achterstand weggewerkt die Vlaanderen bezit tegenover Nederland en Wallonië die reeds jaren over een dergelijk centrum beschikken. Een goede werking van dit centrum moet ook voorkomen dat er een te grote versnippering van het veld ontstaat, waardoor de beperkte middelen van de overheid over een te breed veld moeten worden gespreid. Verder sluit zij zich aan bij de nadruk die wordt gelegd op het verhogen van de kwaliteit, onder meer via de enveloppefinanciering gekoppeld aan het periodiek evalueren van de gesubsidieerde organisaties. Dit geeft bestaanszekerheid aan de organisaties, terwijl de overheid via het evaluatiemoment kan ingrijpen om de kwaliteit te beschermen.

Tenslotte wenst mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh te benadrukken dat binnen de schaarse middelen waar de Vlaamse overheid over beschikt, in de toekomst zeker de nodige middelen moeten worden vrijgemaakt voor het ondersteunen van de amateurkunstbeoefening en voor de privaatrechtelijke Nederlandstalige Archief- en Documentatiecentra, waarvoor in het verleden reeds financiële inspanningen werden beloofd.

II. Algemene bespreking

Alle commissieleden zijn het erover eens dat er dringend een reglementair kader moet worden gecreëerd voor de erkenning en subsidiëring van de organisaties die werkzaam zijn binnen het brede veld van de volkscultuur. De hoorzitting met de heer Stefaan Top, Professor Volkskunde aan de KUL, Professor Jozef Van Haver, voorzitter van de Koninklijke Belgische Commissie voor Volkscultuur, mevrouw Strouken, voorzitter van het Nederlands Centrum voor Volkscultuur, en de heer Rob Eykens, directeur van de Vlaamse Culturele Koepel, heeft duidelijk aangetoond dat dit noodzakelijk is. Bovendien moet de oprichting van het Vlaams Centrum voor Volkscultuur voor bijkomende stimulansen zorgen.

De heer Marino Keulen deelt mee dat, alhoewel zijn fractie het voorliggende voorstel van decreet niet mee ondertekende, hij door de sprekers op de hoorzitting van 11 juni 1998 op een bijzondere wijze overtuigd werd van het belang van de volkscultuur voor diverse aspecten van onze samenleving. Hij hoopt dat met dit voorstel van decreet een werkbaar kader voor deze volkscultuur wordt uitgewerkt.

De heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, wijst erop dat reeds op 24 juli 1997 het toenmalig 'voorontwerp van decreet inzake volkscultuur en culturele vrijetijdsbesteding' door hem op de agenda van de Vlaamse regering werd geplaatst. De Vlaamse regering besliste toen om dit punt te verdagen en ondertussen een werkgroep samen te stellen die belast werd met het doorvoeren van een grondig onderzoek. Deze werkgroep kwam niet tot een unaniem resultaat, o.m. omwille van de vraag naar de opportuniteit van de oprichting van een Vlaams Centrum voor Volkscultuur en de haalbaarheid van de subsidiëring van organisaties voor culturele vrijetijdsbesteding.

Vooraleer de werkzaamheden van de werkgroep werden afgerond, aldus de minister, besliste de Vlaamse regering ook over de begroting 1998. Daarin werd het toen gevraagde extra-budget van 15 miljoen frank niet voorzien. Het voorontwerp van decreet werd echter opgemerkt door een aantal Vlaamse volksvertegenwoordigers die overtuigd waren van de noodzaak van een decreet voor de Vlaamse volkscultuur. Zij verfijnden de tekst, reduceerden het oorspronkelijk gevraagde bedrag voor het Vlaams Centrum voor Volkscultuur van 15 naar 12 miljoen frank, en schrapten het luik van de culturele vrijetijdsbesteding.

De minister wijst erop dat de sector van de volkscultuur nood heeft aan een regelgeving, die enerzijds de exclusieve waarde van deze materie onderschrijft en anderzijds structurele financiële middelen voorziet om de doelstellingen van deze specifieke werksoort te kunnen realiseren. Rekening houdend met de globale middelen en het steunpunt voor de Volkscultuur dat dit voorstel van decreet voorziet, zal de volksculturele sector er immers in alle opzichten kwalitatief op vooruit gaan. De minister meent dat met dit voorstel van decreet heel wat mogelijkheden in het vooruitzicht worden gesteld, zodat Vlaanderen de opgelopen achterstand inzake volkscultuur tegenover Wallonië en Nederland kan wegwerken.

De minister stelt voor om het voorliggende voorstel van decreet te ondersteunen. Hij deelt mee dat hij over het voorstel van decreet het advies heeft gevraagd aan de Inspectie van Financiën, en het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de financiën en de begroting.

Mede op vraag van de Commissie voor Cultuur en Sport, vroeg de minister onmiddellijk het advies van de Koninklijke Belgische Commissie voor Volkskunde en van de Hoge Raad voor de Volksontwikkeling. Deze adviezen werden respectievelijk op 10 en 12 juni 1998 uitgebracht. Ze werden opgenomen als bijlagen 2 en 3 bij dit verslag.

III. Artikelsgewijze bespreking

Artikelen 1 tot 4

Op deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 5

Mevrouw Mieke Van Hecke verwijst naar het advies van de Hoge Raad voor de Volksontwikkeling van 12 juni 1998 (bijlage 3), waarin werd gevraagd om in §1, 2°, de "en" te vervangen door "en/of", ter verduidelijking van de tekst. Zij wijst erop dat "en/of" in een decreet niet wordt gehanteerd. De opsomming moet echter niet gelezen worden als een verplichte uitoefening van alle activiteiten. De uitoefening van een gedeelte ervan volstaat.

Verder wijst mevrouw Mieke Van Hecke erop dat de in §2 opgenomen beperking van de organisaties die kunnen erkend worden, tot doel heeft een verdere versnippering van het veld te voorkomen. Dit is een belangrijk element in de beheersing van de voor de sector beschikbare middelen.

Artikel 6

Op dit artikel wordt een amendement voorgesteld door mevrouw Mieke Van Hecke, de heer Hugo Marsoul, mevrouw Nelly Maes en mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh, om in § 3, op de eerste regel, na het woord "Tegen", de woorden "het voornemen van" in te voegen.

Met dit amendement wensen de indieners in te gaan op de vraag van de Hoge Raad voor Volksontwikkeling om de tekst te verduidelijken. De bezwaarprocedure gaat immers in vanaf het ogenblik dat men kennis heeft van het voornemen van niet-erkenning, zodat de minister bij het nemen van de eindbeslissing rekening kan houden met het advies dat is uitgebracht door de bevoegde beroepscommissie, op basis van het ingediende bezwaarschrift. Op deze wijze wordt de tekst beter afgestemd op het decreet van 19 december 1998 houdende oprichting van een Raad voor Cultuur, en de overeenstemmende uitvoeringsbesluiten.

De commissieleden sluiten zich hierbij aan.

Artikel 7

Op de vraag van mevrouw Nelly Maes, of de voor het voorstel van decreet noodzakelijke middelen op dit ogenblik reeds zijn vrijgemaakt, antwoordt de minister dat deze zullen worden vastgelegd bij de begrotingsbesprekingen voor 1999.

Artikel 8

De heer Joachim Coens vraagt of de samenlezing van de artikelen 6 en 8 betekent dat slechts om de vijf jaar, en op een vast tijdstip, overeenkomsten worden afgesloten, zodat nieuwe organisaties eventueel 5 jaar moeten wachten.

Mevrouw Mieke Van Hecke verduidelijkt dat het hier de reeds erkende organisaties betreft. Deze moeten om de vijf jaar een beleidsplan voorleggen. Paragraaf 3 bepaalt wel dat de eerste periode loopt tot 31 december 2001 - wat dus minder is dan 5 jaar -, zodat de timing voor een verlenging van de erkenning samenvalt met de erkenning van nieuwe organisaties.

Wat de toetreding van nieuwe organisaties betreft, verwijst de minister naar de toelichting, waar onder artikel 6 is opgenomen dat nieuwe organisaties van volkscultuur voor het eerst een erkenning kunnen aanvragen op 1 oktober 2001. De erkenning en subsidiëring gaat in dit geval in op 1 januari 2002. De procedure wordt telkens om de vijf jaar herhaald. Er is derhalve geen sprake van tussentijdse erkenningen buiten de om de vijf jaar terugkerende erkenningsperiode.

Op de vraag van mevrouw Mieke Van Hecke of het eventueel kan, dat het subsidiëringsbedrag van een zichzelf opheffende organisatie wordt overgedragen naar een andere erkende organisatie, antwoordt de minister dat dit niet kan.

Mevrouw Nelly Maes vraagt of er in de af te sluiten overeenkomst met de organisaties waarborgen zullen worden opgenomen voor een gekwalificeerde staf die op basis van objectieve criteria wordt geworven.

Mevrouw Mieke Van Hecke deelt mee dat betreffende de bestaffing van de erkende organisaties geen specifieke bepalingen werden opgenomen. In § 2,1°, is echter wel opgenomen dat het beleidsplan van de organisaties, evenals de organisatie van activiteiten, moet gebeuren conform de principes van integrale kwaliteitszorg. Voor het Vlaams Centrum voor Volkscultuur, dat als motor moet fungeren, werden wél waarborgen voor de bestaffing vastgelegd. In artikel 12, §1, werd opgenomen dat de bestaffing moet bestaan uit minimaal drie voltijdse stafmedewerkers met een universitair einddiploma en één uitvoerend personeelslid.

Artikel 9

Mevrouw Nelly Maes vraagt welk bedrag er is voorzien ter ondersteuning van publicaties in het domein van de volkscultuur.

Mevrouw Mieke Van Hecke merkt op dat de erkende organisaties niet in aanmerking komen voor deze projectsubsiëring. Lokale organisaties van deze erkende organisaties kunnen hier wel aanspraak op maken, bijvoorbeeld ter ondersteuning van hun publicaties. Zij stelt dat er voor publicaties van oudheidkundige verenigingen in het verleden een bedrag beschikbaar was van ongeveer 2 miljoen frank. Vanuit de basisallocatie 33.04 van programma 45.3 werd dit bedrag overgeheveld om verder publicaties en tijdschriften te ondersteunen. Naast de algemene advisering betreffende de globale subsidiëring via de Raad voor Cultuur, zoals bedoeld in artikel 9, §2, kan het Vlaams Centrum voor Volkscultuur conform artikel 10, §2, 6°, aan de administratie ook eigen adviezen geven met betrekking tot de toekenning van deze projectsubsidies aan publicaties inzake volkscultuur. Hiervoor is in de toekomst in een eerste fase 3 miljoen frank voorzien.

Op de vraag van mevrouw Nelly Maes, welke concrete criteria er worden gehanteerd om tot subsidiëring van publicaties over te gaan, antwoordt de minister dat de verenigingen jaarlijks een schriftelijke aanvraag voor subsidiëring van hun publicaties kunnen indienen. Als subsidiëringcriteria van de publicatiekosten gelden de wetenschappelijke kwaliteit, het belang en de omvang van de publicatie. Bijkomende publicaties bepalen mede de omvang van het subsidiëringsbedrag. De uitgekeerde bedragen vormen echter slechts een fractie van de werkelijke kosten.

Artikel 10

Op dit artikel wordt een amendement voorgesteld door mevrouw Mieke Van Hecke, de heer Hugo Marsoul, mevrouw Nelly Maes en mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh, om in § 2, 3° te vervangen door wat volgt : "3° het verzorgen van publicaties en het leggen van contacten met binnen- en buitenlandse universiteiten en wetenschappelijke instellingen ;".

Met dit amendement wensen de indieners in te gaan op vraag van de Koninklijke Belgische Com-

missie voor Volkskunde, om te verduidelijken welke internationale contacten het Vlaams Centrum voor Volkskunde zal moeten verzorgen.

De commissieleden sluiten zich hierbij aan.

De heer Joachim Coens sluit zich aan bij de algemene regeling zoals die voor het Vlaams Centrum voor de Volkscultuur werd uitgewerkt. Mogelijk kan een gelijkaardig decretaal initiatief worden uitgewerkt voor het Archief en Museum voor het Vlaamse Cultuurleven (AMVC) te Antwerpen, om dit Vlaamse culturele archief dat momenteel stadelijk wordt beheerd, een grotere uitstraling te geven.

Hij vraagt zich echter af of het aangewezen is dat er naast het Vlaams Centrum voor Volkscultuur ook nog een ander Vlaams centrum blijft bestaan, namelijk het Vlaams Centrum voor Genealogie en Heraldiek.

De minister deelt mee dat omtrent een eventuele naamsverandering van het Vlaams Centrum voor Genealogie en Heraldiek geen enkele afspraak werd gemaakt. Bovendien bestaat de naam van dit centrum reeds jaren, zodat een naamsverandering niet zo eenvoudig ligt.

Artikelen 11 tot 12

Op deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 13

Mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh meent dat er mogelijk interpretatieproblemen kunnen ontstaan door het woord "herwaarderingsmoment", zoals opgenomen in de toelichting bij dit artikel. Ze benadrukt dat het opnieuw bepalen van de beschikbare kredieten en de projectsubsidies moet worden voorafgegaan door een evaluatiemoment. Het mag immers niet zijn, dat de middelen automatisch naar boven worden geherwaardeerd, zonder dat hier een kwaliteitsvolle werking tegenover staat.

De minister deelt mee dat na het verstrijken van de periode vermeld in artikel 8, §§ 1 en 3, het globale beschikbare budget door de regering zal beslist worden, samen met de subsidies aan elke organisatie en de projectsubsidies. Het is evident dat elk

bedrag bewust zal worden afgewogen, en dat zowel het totale budget als de onderlinge verdeling ervan, kan worden aangepast. Hierbij zijn zowel verhogingen als verlagingen mogelijk.

De heer Joachim Coens en mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh sluiten zich aan bij deze interpretatie. Zij benadrukken dat de subsidiebedragen opnieuw moeten worden geijkt. Dit wil zeggen dat ze in overeenstemming moeten worden gebracht met de op dat ogenblik vastgestelde kwaliteit van de ondersteunde organisaties en projecten.

Artikel 14

Mevrouw Nelly Maes wijst op het belang van dit artikel voor een aantal organisaties, die hiermee worden verplicht om over te stappen naar het voorliggende decreet. Zij wijst op de gevolgen voor de subsidiëring van deze organisaties. Het Verbond Heemkunde bijvoorbeeld, valt van een subsidiëeringsbedrag van 4,8 miljoen frank in 1997, terug op een bedrag van 3 miljoen frank in 1998 (zie bijlage 4).

De minister stelt dat het Verbond Heemkunde heel veel lokale heemkundige kringen telt. Door deze constructie heeft deze organisatie in het verleden moeilijkheden gekend om zich binnen de organisatorische regels van het decreet op de verenigingen en het decreet op de diensten te herkennen. Bij de toepassing van, en de erkenning op het decreet verenigingen, konden zij op een soepele interpretatie rekenen, omdat anders in 1998 hun subsidie totaal zou wegvallen. Vergeleken met de subsidiebedragen voor vergelijkbare organisaties die binnen het voorliggende voorstel van decreet zijn voorzien, wordt het Verbond Heemkunde echter correct behandeld.

De heer Marino Keulen merkt op dat er, in het belang van de vele organisaties, in de toekomst moet worden onderzocht welke verbeteringen kunnen worden aangebracht aan het decreet op de diensten. Een ander element dat mogelijk tot verbeteringen kan leiden, is een algemene regeling die de toenemende reflex tot het oprichten van steunpunten reglementeert.

Mevrouw Nelly Maes vraagt of de voorziene subsidie van 300.000 frank voor de School voor Poppen-
spel een apart initiatief is.

De minister deelt mee dat de School voor Poppen-
spel in het verleden een aantal losse projectsubsi-
dies kreeg. Aangezien deze organisatie moet over-
stappen naar de regeling van voorliggend decreet,
valt zij onder de hierin opgenomen subsidiëring.
Voor de betrokken organisatie komt dit overeen
met een behoud van de financieringsmiddelen.

Op de vraag van mevrouw Nelly Maes of er voor
startende organisaties geen projectsubsidies meer
zijn voorzien, antwoordt de minister dat er buiten
voorliggend decreet, in de algemene begroting van
Volksontwikkeling en Bibliotheken, nog steeds in
dergelijke subsidies kan worden voorzien, via het
experimenteel vormingswerk. Momenteel is hier-
voor binnen de globale begroting van de afdeling
Volksontwikkeling een bedrag voorzien van 1,9
miljoen frank. Dergelijke subsidies kunnen echter
maximaal voor drie jaar worden toegekend.

Artikelen 15 tot 17

Op deze artikelen worden geen opmerkingen
gemaakt.

IV. Stemming en eindstemming

De voorgestelde amendementen en de artikelen 1
tot 17 worden unaniem goedgekeurd met 11 stem-
men.

Het voorstel van decreet houdende de erkenning
en subsidiëring van organisaties voor volkscultuur
en de oprichting van het Vlaams Centrum voor
Volkscultuur, wordt unaniem geamendeerd goed-
gekeurd met 11 stemmen.

De verslaggever,

Joachim COENS

De voorzitter,

Louis BRIL

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE**HOOFDSTUK I**

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

- 1° volkscultuur : alle collectieve, al of niet traditionele uitingen van het volksleven, zoals die door organisaties, hetzij als studieterrein, hetzij als toepassingsgebied, in hun doelstellingen en programma zijn ingeschreven ;
- 2° familiekunde : het domein van de volkscultuur dat zich bezighoudt met het onderzoek naar de historische herkomst en de geografische verspreiding van families met de bedoeling het sociaal en professioneel profiel van de stam te ontdekken ;
- 3° heemkunde : het domein van de volkscultuur dat zich toelegt op een betere kennis van de eigen streek in al haar aspecten en op de bescherming van het gemeenschappelijke materiële culturele erfgoed ;
- 4° algemene volkskunde : het domein van de volkscultuur dat zich bezighoudt met de observatie en de studie van algemene traditionele en eigentijdse volksculturele fenomenen in hun cultuurhistorische context ;
- 5° gethematiseerde volkskunde : het domein van de volkscultuur dat zich bezighoudt met de observatie en de studie van specifieke traditionele en eigentijdse volksculturele fenomenen in hun cultuurhistorische context ;
- 6° industriële archeologie : het domein van de volkscultuur dat zich vanuit een actieve belangstelling voor de menselijke activiteit uit het verleden en de vertaling ervan naar de actualiteit, bezighoudt met het behoud en het beheer van verwaarloosd industrieel cultureel erfgoed ;

7° administratie : de afdeling die verantwoordelijk is voor het volksontwikkelingswerk ;

8° commissie : de sectorale commissie die bevoegd is voor het volksontwikkelingswerk.

HOOFDSTUK II

Volkscultuur

AFDELING 1

Organisatie voor volkscultuur

Artikel 3

De Vlaamse Gemeenschap streeft via een ondersteuningsbeleid de instandhouding en de waardering van de volkscultuur na, om de kennis en de verbreiding van de volkscultuur te bevorderen.

ONDERAFDELING A

Erkenning

Artikel 4

Een organisatie voor volkscultuur is een organisatie die werkt in het domein van de familiekunde, de heemkunde, de algemene volkskunde, de gethematiseerde volkskunde of de industriële archeologie ; zij doet dit hetzij via ledenwerking hetzij via een dienstverlenende structuur voor belangstellenden.

Artikel 5

§ 1. Om door de Vlaamse regering als organisatie voor volkscultuur erkend te kunnen worden, voldoet de organisatie aan de volgende voorwaarden :

- 1° een werking hebben met een landelijk karakter door ofwel activiteiten te ontplooiën in minstens vier Vlaamse provincies ofwel een publieksbereik te kunnen aantonen in minstens vier Vlaamse provincies ; voor de toepassing van dit decreet wordt het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad beschouwd als een provincie ;

2° met activiteiten aantonen dat zij bezig is met het verzamelen, beschermen, bestuderen, bekendmaken en demonstreren van de volks-cultuur ;

3° de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk hebben met een werkterrein dat duidelijk ligt in het domein van de volkscultuur, zoals bepaald in artikel 2 van dit decreet ;

4° over een kwaliteitsbeleid beschikken dat erop gericht is op een systematische wijze de kwaliteit van de aangeboden dienstverlening en ook van haar werking, te bepalen, te plannen, te verbeteren en te volgen.

§ 2. In de domeinen van de familiekunde, de heemkunde, de algemene volkskunde en de industriële archeologie kan slechts één organisatie of samenwerkingsverband van organisaties erkend worden. In het domein van de gethematiseerde volkskunde kan per thema slechts één organisatie of samenwerkingsverband van organisaties erkend worden.

ONDERAFDELING B

Erkenningsprocedure

Artikel 6

§ 1. Om de vijf jaar kunnen aanvragen tot erkenning ingediend worden. Die aanvragen moeten de administratie bereiken voor 1 oktober van het lopende jaar.

§ 2. Voor de toepassing van § 1 van dit artikel wordt de eerste startdatum vastgesteld op 1 oktober 2000.

§ 3. Tegen het voornemen van de beslissing van niet-erkenning kan de organisatie beroep aantekenen bij de adviserende beroepscommissie voor culturele aangelegenheden.

§ 4. De erkenningsprocedure met inbegrip van de eventuele beroepsprocedure wordt voor 1 april van het kalenderjaar volgend op de aanvraag afgesloten met de betekening van de beslissing betreffende de erkenning of de niet-erkenning.

ONDERAFDELING C

Subsidiëring

Artikel 7

§ 1. De subsidiëring gaat in op 1 januari van het kalenderjaar volgend op de betekening van de erkenningsbeslissing.

§ 2. Gelet op artikel 6, § 2, worden de eerste aanvragen tot erkenningen gehonoreerd met ingang van 1 januari 2002.

Artikel 8

§ 1. De Vlaamse regering sluit met de erkende organisatie om de vijf jaar een overeenkomst af voor een duur van vijf jaar.

§ 2. De overeenkomst bevat de volgende elementen :

1° het beleidsplan van de organisatie omtrent de toepassing van de principes van integrale kwaliteitszorg en omtrent de activiteiten die zij gaat organiseren en de wijze waarop ze dat zal doen, in de mate van het mogelijke vertaald in kwantificeerbare gegevens ;

2° de verbintenis van de organisatie om enerzijds de gegevens te verstrekken die door de administratie gevraagd worden en anderzijds de documenten af te geven die de uitkering van de subsidies verantwoorden ;

3° het subsidiebedrag.

§ 3. Voor de eerste periode van toepassing van dit decreet, die loopt tot 31 december 2001, zijn de jaarlijkse subsidiebedragen voor de overeenkomstig artikel 14, § 1, erkende organisaties van volks-cultuur degene die vermeld zijn in artikel 15.

ONDERAFDELING D

Projectsubsiëring

Artikel 9

§ 1. Initiatieven, andere dan de overeenkomstig afdeling 1 van hoofdstuk II en artikel 14, § 1, van hoofdstuk III van dit decreet erkende organisaties, kunnen voor publicaties inzake volkscultuur bij de administratie aanvragen tot financiële ondersteuning indien.

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt de grootte van het hiervoor beschikbare krediet evenals de uitvoeringsregeling.

AFDELING 2

Vlaams Centrum voor Volkscultuur

Artikel 10

§ 1. De Vlaamse regering wordt gemachtigd om, onder de in § 2 van dit artikel bepaalde voorwaarden, mee te werken aan de oprichting van een vzw Vlaams Centrum voor Volkscultuur, met het oog op het ondersteunen van de Vlaamse volkscultuur.

§ 2. Het Vlaams Centrum voor Volkscultuur heeft als doelstelling :

- 1° het verlenen van technische adviezen aan het beleid inzake de volkscultuur ;
- 2° het begeleiden, stimuleren en coördineren van wetenschappelijk onderzoek ter bevordering van de volkscultuur ;
- 3° het verzorgen van publicaties en het leggen van contacten met binnen- en buitenlandse universiteiten en wetenschappelijke instellingen ;
- 4° het ondersteunen van de volkscultuur door deskundige inbreng te verschaffen ;
- 5° het organiseren van een documentatie- en informatiedienst ten behoeve van personen, verenigingen en instellingen ;

6° de administratie adviseren met betrekking tot de toekenning van subsidies van publicaties inzake volkscultuur, zoals bepaald in artikel 9.

§ 3. De bestuursorganen van het Vlaams Centrum voor Volkscultuur worden samengesteld op basis van artikel 9, c), van de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt. In de samenstelling wordt eveneens rekening gehouden met de aanwezigheid van deskundigen zowel vanuit het wetenschappelijk onderzoek van de volkscultuur als vanuit het volkscultureel verenigingsleven.

Artikel 11

Tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Centrum voor Volkscultuur wordt een overeenkomst gesloten waarin onder meer de subsidie vermeld in artikel 12 van dit decreet, de voorwaarden betreffende het bestuur, het toezicht en de werking worden vastgelegd.

Artikel 12

§ 1. De subsidie van de Vlaamse Gemeenschap aan het Vlaams Centrum voor Volkscultuur omvat voor de periode vanaf de inwerkingtreding van dit decreet tot en met het jaar 2001 jaarlijks een bedrag van 12 miljoen frank waarmee minimaal drie voltijdse stafmedewerkers met een universitair eindexamen en één uitvoerend personeelslid in dienst worden genomen.

§ 2. Het bedrag in § 1 wordt gekoppeld aan het prijsindexcijfer zoals bepaald in artikel 15, §§ 1 en 2, van het decreet van 6 juli 1994 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1994.

§ 3. Het Centrum legt om de vijf jaar vanuit de bekommernis om een integrale kwaliteitszorg een beleidsplan voor aan de Vlaamse regering. Jaarlijks dient het centrum een tussentijds verslag in, samen met de afrekening van uitgaven en inkomsten van het betrokken jaar.

Teneinde de subsidie in § 1 opnieuw te bepalen, maakt de bevoegde administratie om de vijf jaar een evaluatie op basis van enerzijds de rapportering door het centrum over de voorbije vijf jaar, en

anderzijds het beleidsplan van het centrum voor de volgende vijf jaar.

§ 4. Voor de eerste toepassing van § 3 loopt de periode vanaf de inwerkingtreding van dit decreet tot 31 december 2001.

HOOFDSTUK III

Slotbepalingen

Artikel 13

De grootte van het beschikbare krediet, de grootte van de projectsubsidies, evenals de grootte van de subsidies aan elke organisatie en aan het in afdeling 2 van hoofdstuk II geplande Vlaams Centrum voor Volkscultuur, worden, na het verstrijken van de periode vermeld in artikel 8, §§ 1 en 3, opnieuw bepaald.

Artikel 14

§ 1. De organisaties die op het ogenblik van de datum van inwerkingtreding van dit decreet een werking ontplooien in het domein van de volkscultuur, en hiervoor door de afdeling Volksontwikkeling en Bibliotheken gesubsidieerd worden, zijn verplicht naar de regeling van dit decreet over te stappen en worden automatisch erkend. Het betreft organisaties die een experimentele werkingssubsidie ontvangen of gesubsidieerd worden in het kader van :

- 1° het decreet van 19 april 1995 houdende de subsidieregeling voor verenigingen voor volksontwikkelingswerk ;
- 2° het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor diensten voor sociaal-cultureel werk voor volwassenen en houdende een wijziging van het decreet van 2 januari 1976 tot erkenning en subsidiëring van de Nederlandstalige koepelorganisaties voor beleidsvoorbereidend overleg in de sector van het sociaal-cultureel werk voor volwassenen.

§ 2. De regeling van artikel 5, § 2, van dit decreet geldt eveneens voor de toepassing van § 1 van dit artikel.

Artikel 15

Voor de organisaties, erkend krachtens artikel 14 van dit decreet, wordt tot 31 december 2001 de grootte van de jaarlijkse subsidies als volgt vastgesteld :

- 1° de organisaties, voorheen erkend op basis van de decreten bedoeld in artikel 14, § 1, 1° en 2°, en actief in de sectoren familiekunde, heemkunde en algemene volkskunde ontvangen een subsidie van 2 miljoen frank met dien verstande dat de organisaties die voorheen op basis van voormelde decreten meer subsidies ontvingen dan het hier bepaalde subsidiebedrag, maximum 3 miljoen frank als subsidie kunnen ontvangen ;
- 2° de organisaties, voorheen erkend op basis van de decreten bedoeld in artikel 14, § 1, 1° en 2°, en actief in de sector van de gethematiseerde volkskunde, behouden hun subsidie, met als minimum een subsidiebedrag van 100.000 frank ;
- 3° de organisaties voor volkscultuur die voorheen een experimentele subsidie ontvingen, behouden hetzelfde subsidiebedrag.

Artikel 16

Het koninklijk besluit van 23 november 1956 tot instelling van een Koninklijke Belgische Commissie voor Volkskunde wordt opgeheven.

Artikel 17

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 1999.

BIJLAGEN

	Blz.
Bijlage 1 : Hoorzitting van 11 juni 1998 betreffende het voorstel van decreet houdende de erkenning en subsidiëring van organisaties voor volkscultuur en de oprichting van het Vlaams Centrum voor Volkscultuur	17
Bijlage 2 : Advies van de Koninklijke Belgische Commissie voor Volkskunde van 10 juni 1998	33
Bijlage 3 : Advies van de Hoge Raad voor de Volksontwikkeling van 12 juni 1998	35
Bijlage 4 : Vergelijkend overzicht van het subsidiebedrag van een aantal organisaties in 1997, vergeleken met de subsidie in het nieuwe decreet	37
Bijlage 5 : Overzicht van de organisaties voor de volkscultuur	39

BIJLAGE 1

Hoorzitting van 11 juni 1998 betreffende het voorstel van decreet van mevrouw Mieke Van Hecke,
de heer Hugo Marsoul, mevrouw Nelly Maes en mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh
houdende de erkenning en subsidiëring van organisaties voor volkscultuur
en de oprichting van het Vlaams Centrum voor Volkscultuur

Hoorzitting van 11 juni 1998 van de commissie voor Cultuur en Sport, betreffende het voorstel van decreet van mevrouw Mieke Van Hecke, de heer Hugo Marsoul, mevrouw Nelly Maes en mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh houdende de erkenning en subsidiëring van organisaties voor volkscultuur en de oprichting van het Vlaams Centrum voor Volkscultuur.

De voorzitter : Professor Top heeft het woord.

De heer Stefaan Top, Professor Volkskunde, KUL : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik zal even toelichten wat volkscultuur eigenlijk is. Historisch gezien moet ik verwijzen naar de Romantiek van de negentiende eeuw, waarbij de gebroeders Grimm de grote gangmakers waren. Ze waren monumenten van de germanistiek in Duitsland die onder andere via hun verhalen en het deutsches Wörterbuch één en ander op gang hebben gebracht. Die periode heeft een grote invloed gehad in Duitsland, Frankrijk, Engeland en bij ons.

In de negentiende eeuw krijgen we in al onze regio's een soort reflectie over - vooral - orale volkscultuur. De Nederlandse taal en alles wat daarmee te maken had, was immers sterk bedreigd door het toenmalige establishment. De volkstaal was taboe en mocht enkel in de keuken worden gesproken. De Vlaamse beweging, met onder andere Jan-Frans Willems, heeft met succes aan de alarmbel getrokken.

In de negentiende eeuw ging de aandacht vooral naar de zogenaamde oraliteit : het verhaal, het lied, enzovoort. Pas tijdens het laatste kwartaal van de negentiende eeuw is daar de materiële volkscultuur, zoals musea, bijgekomen. Op 12 augustus 1907 werd in Antwerpen het eerste volkskundemuseum van Vlaanderen geopend. Sindsdien kan men zeggen dat er een groeiende culturele erfenis is ontstaan.

Er bestaat wel degelijk een onderscheid tussen folklore en volkscultuur. Folklore is een term van Engelse makelij uit de achttiende eeuw. Het is een samenstelling die eigenlijk wil zeggen : 'the lore of the folk', of wat het volk leert. Het gaat voornamelijk om orale tradities. De term werd, ook in het Frans, behouden. Op dit moment bestaat er zelfs een 'Journal of American Folklore'. De term wordt dus internationaal erkend.

Tot nu roept de term bij ons problemen op. Ik ben geen voorstander van folklore. Manu Ruys had het in De Standaard van 9 juni 1998 in het opiniestuk "De politiek van het Paleis", over het onderscheid tussen royalty folklore - een prinses die een vroegmarkt bezoekt - en rechtstreekse ingrepen in dossiers als dat van de Generale. Folklore mag er zijn, maar er zijn grenzen.

In De Standaard van 16 mei 1998 publiceerde ik het artikel "Vlaamse Volkscultuur is springlevend". De bijgevoegde foto toont een beeld van Bokrijk waar enkele senioren rustig zitten te keuvelen in een agrarisch landschap. Dat was niet de bedoeling van het artikel. Sinds jaar en dag zijn we bezig om die volkskunde en -cultuur te actualiseren.

De historische component blijft natuurlijk belangrijk. We moeten deze wel plaatsen in de huidige context. De sagen over heksen worden nog steeds opgetekend. Ik stel echter vast dat zich rond het heksenfenomeen drama's hebben afgespeeld vanaf de Middeleeuwen tot de zeventiende eeuw, toen in Sinaai het laatste heksenproces plaatsvond. Tot in de twintigste eeuw werden massaal heksensagen genoteerd. Nu maken we er een feestcultuur van. Op een zondag gaan we naar een heksenstoet of -verbranding kijken. Dat is het gevolg van de consumptiemaatschappij.

Als volkskundigen moeten we ons daar vragen over stellen. In de volkscultuur behandelen we zaken van vroeger die we koesteren maar ook actualiseren. We moeten vragen stellen over tradities. We zijn er ons niet steeds van bewust, maar ook vandaag maken we traditie. De voorbeelden zijn legio. Zo richtte de heer Vroman in 1956 te Wingene een stoet over Bruegel in, omdat hij een hommage wou brengen aan onze grote kunstenaar. Nu worden er meters worst en tonnen bier geconsumeerd, wat helemaal niet overeen komt met het kunsthistorisch verleden van Bruegel. Zelfs in zijn vrolijke schilderijen is te zien dat hij een heel ernstig man was.

Dames en heren, ik heb het over de cultuurgeschiedenis die ons heeft bereikt via verhalen, iconografie en bronnen, maar die vaak in een verkeerd daglicht werd gesteld. Het is de opdracht van de moderne volkskunde om vragen te stellen over de traditionele codex of canon.

Zo is iemand in Zepperen bezig met het optekenen van het kinderlied en -spel. We merken dat thema's als dood, seks en erotiek in het kinderspel en -lied opduiken. We moeten ons afvragen hoe het komt dat kinderen open over deze onderwerpen spreken. We kunnen in onze traditionele bronnen niet terugvinden of dit honderd jaar geleden ook het geval was. Dat is echter niet zo vreemd, want er werd in die tijd veel gecensureerd. Kinderen zijn altijd kinderen van hun tijd, en dat wordt weerspiegeld in hun uitingen.

Het is dus duidelijk dat de 'folklore' of volkscultuur springlevend is en, als er wat creativiteit aan de dag wordt gelegd, ook vatbaar is voor actualisering.

Dit decreet biedt ons de mogelijkheid om structurele contacten met het buitenland op te bouwen. Ik denk in het bijzonder aan Nederland, Duitsland en Wallonië, waar dergelijke centra reeds bestaan. We moeten werken in het kader van de Euregio.

Het nieuwe centrum moet in staat zijn om projecten over volkscultuur te organiseren. Het centrum moet ook werken aan een verbetering van het imago. Het is echter vechten tegen de bierkaai, als de kranten het woord folklore dagelijks in de negatieve betekenis gebruiken.

Vlaanderen kan met het centrum ook een achterstand op het buitenland inhalen, waar men al lang rond dit thema werkt. Zelfs de Unesco heeft, onder meer in Parijs, al vele vergaderingen over de 'preservation of folklore' georganiseerd. Daarbij werd vastgesteld dat de volkscultuur volledig wordt genegeerd, zowel in de geïndustrialiseerde wereld als in de ontwikkelingslanden. De volkscultuur wordt gemanipuleerd in films waaraan men grof geld verdient. De Unesco vraagt zich af of dit wel deontologisch correct is. Ik heb op kleine schaal hetzelfde misbruik vastgesteld in verband met heksen.

Een paar weken geleden was ik aanwezig op het zesde congres van de Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore. Het thema was 'roots and rituals'. We vroegen ons af wat onze wortels zijn : wie en wat zijn we, hoe moeten we omgaan met onze identiteit ? We moeten ons dit niet enkel afvragen als Vlaming, Belg, Nederlander of Duitser, maar ook als Europeaan. De laatste spreker van het congres kwam uit Wenen. Hij vroeg of de cultuur een kans zal krijgen in het nieuwe Europa. Zullen de mensen aan hun trekken kunnen komen ? Wordt alles één grote eenheidsworst, of heeft elk volk recht op een eigen cultuur, die goed moet worden ingevuld ?

Ik ga binnenkort naar het International Society for Folknarrative Research te Göttingen, waar de volksverhaalspecialisten om de vier of vijf jaar samenkomen. Internationaal bestaan er dus plaatsen waar we welkom zijn om ons verhaal te brengen.

Ik ben heel blij dat ik dit in een notendop heb kunnen vertellen. Ik hoop dat u deze informatie kunt gebruiken.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer Top, hoe verklaart u de enorme stijging van de interesse voor volkskunde bij alle lagen van de bevolking ? Ik heb de indruk dat deze interesse in vergelijking met tien jaar geleden, gigantisch is gegroeid. Kunt u dit als onderzoeker sociologisch verklaren ?

De heer Stefaan Top : Ik denk dat nostalgie één van de redenen is. Ik ben echter niet zo gelukkig met dit fenomeen. Vandaag vindt men alles zo evident : door een kraan open te draaien krijgt men warm of koud water, en door middel van een schakelaar zet men zelfs de airco aan. Dertig of veertig jaar geleden waren deze zaken niet zo vanzelfsprekend. Ik heb de indruk dat er één of twee generaties werden overgeslagen, waardoor de tijd van toen, nu wordt overgewaardeerd. De verhalen van een grootmoeder klinken exotisch. Met handen en voeten moet aan kinderen worden uitgelegd dat Bokrijk niet een beeld van de Middeleeuwen schetst, integendeel : wat daar wordt getoond, heeft bestaan tot in de jaren '30 en '40, en op sommige plaatsen tot in de jaren '80 en '90. Wat verloren is gegaan sinds de jaren '50 kunnen we terugvinden in de fotoalbums, op prentjes en in beeldmateriaal. De mensen vragen zich af hoe het vroeger was. Ze vergelijken de hele tijd de situaties van vroeger met die van nu, en zoeken erg hard naar overblijfselen en hun betekenis.

In feite is dit fenomeen gelijk aan dat van 100 jaar geleden. Bij het ontstaan van de Belgische staat werden we toen vanuit een heel ander cultuurhistorisch perspectief bedreigd, en er werd geprobeerd om delen van de traditie en volkscultuur te redden. Vandaag doen we dit ook, maar om een heel andere reden. We willen redden wat verloren dreigt te gaan. Om meer te weten te komen over ons verleden, stellen we graag vragen aan de ouderen die rond ons leven. We horen hen graag bezig, maar vergeten dikwijls dat ze echt uit een heel andere tijd komen en dat de goede oude tijd niet heeft bestaan.

De voorzitter : De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Emiel Verrijken : Mijnheer Top, uw uiteenzetting over de Zuid-Nederlandse bijdrage aan de Europese cultuur was zeer boeiend.

U hebt het voorstel van decreet waarschijnlijk gelezen. Door artikel 16 wordt de Koninklijke Belgische Commissie voor Volkskunde uit 1956 terecht opgedoekt. U zei zelf dat Vlaanderen na de muerij van 1830 onmondig werd gemaakt. Tot in de jaren '60 werd het Vlaamse culturele goed systematisch - ik heb het niet over volkscultuur, maar over onze belangrijkste kunstvormen - naar Brussel gehaald. Ik geef een voorbeeld. Het museum van Brussel, dat wordt geleid door Vlaamsvijandige elementen, bezit de grootste Vlaamse kunstschaten.

Ik kom terug tot de volkscultuur. Van het volgende bent u als specialist natuurlijk op de hoogte, maar in Vlaanderen is dit niet zo bekend. We zullen artikel 16 met eenparigheid goedkeuren, maar dat verandert niets aan het dramatische volkskundige feit dat in het Jubelparkmuseum geen enkel stuk van de zeer rijke verzameling van Vlaamse volkskunde wordt tentoongesteld. Artikel 16 bevat allemaal bevoegdheden van juridische aard. Vlaanderen werd geplunderd, en er werden Brusselse nationale instellingen gemaakt die alles bezitten wat België uit Vlaanderen kon halen. Deze belangrijkste volkskundige verzameling zal echter in de kelder blijven zitten van het Jubelparkpaleis. Er is geen enkele hoop, en we mogen geen victorie kraaien, want er is nog veel werk aan de winkel. U kent ongetwijfeld mevrouw Van der Elst, de dochter van een niet onbekende grote Vlaming, die het museum leidt en de toestanden kent. De mentaliteit van het museum is juist tegenovergesteld aan wat u terecht beoogt.

Naast Brussel bezit ook Antwerpen een zeer belangrijk volkskundig museum. De sluiting hiervan dreigt. Het is spijtig genoeg een stadsmuseum. Indien het van de Vlaamse Gemeenschap was, zou er misschien nog een beetje hoop zijn. Het volkskundig museum paalt aan het etnografisch museum. Dat museum, waar maskers van allerlei vreemde volkeren worden uitgestald, heeft blijkbaar meer plaats nodig. Hebt u er met uw academische vorming een idee van waar de unieke verzameling kan worden tentoongesteld wanneer de schepen van Cultuur dit ook in de kelder laat verzeilen ?

We weten allemaal dat Vlaanderen een zeer belangrijk volk is geweest in de Europese cultuur van de grote heren. De kerk en de adel hebben in de 16de en 17de eeuw dingen besteld die ons volk groot hebben gemaakt. Daarnaast hebben we heel wat van wat men wat onhandig volkskunde noemt. Men vindt dit zeer vaak op veilingen. Werk van een derdeklasser uit een bepaalde periode rekent men bij de volkskunde of folklore. Daar zijn heel wat interessante dingen bij. Niet iedereen was een Rubens, maar er waren ook mensen met talent zonder een academische vorming.

De volkenkunde heeft ook heel wat interessante beelden te bieden, bijna allemaal religieuze maar ook andere. De poppenkastfolklore in Vlaanderen gaat nu verloren door televisie en film. De stukken waren origineel en zijn mondeling door de eeuwen heen overgeleverd. Dit is zeer belangrijk. Er is teveel van het goede in Vlaanderen. Er zijn zoveel briljante schilders en beeldhouwers de wereld rondgegaan.

Een ander volk zou blij zijn met die folklore, maar bij ons wordt deze totaal genegeerd. Ik spreek uit ervaring. Op veilingen worden sommige van deze stukken verhandeld aan 2.000 of 3.000 frank. In vergelijking met stukken van Rubens kan men het prullen noemen. Is er geen officieel organisme of een conservator die hier iets aan kan doen ? Deze zaken worden op het eind van de twintigste eeuw nog altijd weggegooid. Ze worden vaak naar andere landen uitgevoerd. In Amerika vindt men het koddig. Ze verwarren ons waarschijnlijk met de 'Dutch', die aan de oorsprong van de Verenigde Staten lagen.

U hebt gezegd, met een idealistisch elan dat u siert, dat tot in de Unesco de waarde van de volkskunde is doorgedrongen. Het is zo dat onze partij het Vlaams Parlement tevergeefs heeft voorgesteld dat Vlaanderen zich bij de Unesco kandidaat zou stellen. De Vlamingen zijn namelijk een volk. Dat werd geloofend door de juridische spitsvondigheden van bureaucraten. Dit zorgt weer voor een dramatische en typisch Belgische toestand. De Vlaamse folklore is zeer belangrijk en bijna essentieel. Neem maar de legende van Tjil Uilenspiegel, die vanuit Vlaanderen over heel Europa is uitgestraald en die veel toepassing vindt in de volkskunst. Het is karikaturaal dat een of andere Waal of belgicist Vlaanderen vertegenwoordigt op de vergaderingen van de Unesco. U bent misschien wetenschappelijk genoeg om het bedenkelijk te vinden dat een volk dat vooraan staat op het gebied van kunst en volkenkunde, geen toegang krijgt tot de Unesco, de United Nations Educational Scientific and Cultural Organisation. Vlaanderen krijgt geen toegang op het einde van de twintigste eeuw, maar bijvoorbeeld Suriname wel - met alle respect voor Suriname. Dat is de Belgische alchemie die over honderd jaar ook als folklore zal worden beschreven.

Wij vinden geen politieke middelen om deze elementaire dingen te doen doordringen. Ten eerste zijn er de verzamelingen van de Cinquantenaire. Ten tweede is de verzameling van Antwerpen in gevaar. Ten derde is er het zeer pijnlijke lot dat de minder begaafde kunstenaars, de volkskunstenaars, is beschoren, want hun werk wordt op dit ogenblik niet verzameld. En ten vierde : zou Vlaanderen als lid van de Unesco geen nuttig werk kunnen leveren voor de uitstraling van onze folklore ?

Professor Stefaan Top : De heer Van Haver is inderdaad naar het Verre Oosten getrokken met de Unesco om er de besprekingen van de 'Preservation of folklore' mee te maken. Het is fout dat we er geen toegang hebben : we werden integendeel uitgenodigd om vanuit de commissie die problematiek mee te gaan bespreken. Er is een Vlaming op het niveau van de Unesco mee gaan praten over folklore, dus ook onze folklore.

De musea vormen een ander probleem. In Antwerpen heeft men vragen gesteld over het Volkskundemuseum. Ik was samen met de heer Van Haver lid van een stuurgroep om er een nieuw statuut en een nieuw concept aan te geven. Voor zover ik ben ingelicht, heeft dat toch wat indruk gemaakt, ook al door de inbreng vanuit Nederland. Het gevaar van het samenbrengen van het Etnografisch en het Volkskundemuseum is bezworen.

Er zijn twee mogelijkheden. Ofwel blijft het zelfstandig en dit is natuurlijk het beste. Het is echter een stadsaangelegenheid en daar moet ik me niet over uitspreken. Ofwel wordt het Volkskundemuseum mee opgenomen in het nieuwe historisch museum in de stad Antwerpen. Dat zou enigszins verdedigbaar zijn, omdat de historische volkscultuur prachtig kan samengaan met het oude meubilair en de woningcultuur in een dergelijke historische context.

Wat doet men dan met De Poesje, dat uiteraard geschiedenis heeft gemaakt ? Wat doe je met het volks- en bijgeloof, waarvan het Volkskundemuseum een uitzonderlijke collectie heeft ? Deze zaken passen inderdaad minder in dit historische kader. Ik herhaal dat dit een stadsaangelegenheid is. De schepen weet wel dat het volkskundemuseum een notoir museum is en het oudste in Vlaanderen, waar niet zomaar mee kan worden gesold. De geesten zijn alert gemaakt. De collectie is hoe dan ook bijzonder waardevol.

We beschikken over weinig mankracht om musea uitstraling te geven. We hebben maar één persoon, en die kan dat natuurlijk niet aan. Er moet geïnvesteerd worden in mensen, die met die rijke verzameling iets doen, maar dat is natuurlijk een heel ander verhaal.

Met het Jubelpark is het net hetzelfde. Els Van der Elst had een museum in de Hallepoort. Dat werd gesloten en ze zit opnieuw ondergesneeuwd in het hoofdgebouw. Dat is de toestand in Brussel, en als kleine cel kunnen we daar niet veel aan doen. Als het decreet er komt, zal er misschien een instelling zijn die gezag kan verwerven en die kan optreden.

De voorzitter : De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen : Bij volkscultuur spreekt men altijd over gebeurtenissen en feiten uit het verleden. Wat vandaag gebeurt, kan morgen misschien ook deel uitmaken van een integrale volkscultuur. Ik mis de aandacht voor het actuele, het hedendaagse.

De heer Stefaan Top : Dat klopt niet helemaal. Het gaat inderdaad om zaken van historische aard, maar we actualiseren die. In Leuven vertrekken we altijd van de hedendaagse toestand. Momenteel onderzoekt een studente de invloed van het toerisme op de volkscultuur in Veurne. De volkscultuur treedt in het landelijke Veurne in defensie tegen het kusttoerisme. Dat is niet alleen hier zo, maar bijvoorbeeld ook in Tirol.

De impact van toerisme op de volkscultuur wordt vaak onderzocht. We kunnen bijvoorbeeld na een bezoek aan Lissabon op excursie gaan naar Nazaré in Portugal. De kans bestaat dat men daar op het strand vissers aantreft in de traditionele plunjes. Die oude visserskostuums worden enkel nog voor de folklore gedragen. Denk ook maar aan de klompen in Nederland. Men gebruikt of misbruikt die zaken om de tijd van toen op te roepen. Het samengaan van volkscultuur en massatoerisme roept problemen op. Met dat soort zaken houden we ons bezig.

We zijn voltiids bezig met de feestcultuur, moderne verhalen en sagen, kinderliederen en rituelen van de wieg tot het graf. We investeren voor 90 percent in het heden, om goede referentiepunten te creëren voor de toekomst. We kunnen het verleden toch nooit veranderen. De historici van vandaag hebben een heel andere mentaliteit dan vroeger : ze houden zich met het dagelijks leven bezig. Daar ben ik erg blij om. We zoeken bepaalde referentiepunten, zoals carnaval, volksgeneeskunde en dies meer. Zo zullen we over 30 of 40 jaar kunnen vergelijken wat op die vlakken is veranderd.

Wie mijn werk kent, moet toegeven dat ik bijzonder veel in het heden investeer. Een studente uit Hasselt bijvoorbeeld doet onderzoek naar het gebruik van sprookjes in het onderwijs. Gebruiken onze leerkrachten in het kleuter- en basisonderwijs nog sprookjes ? Zo ja, wat doen ze ermee ? Om welke sprookjes gaat het ? Met dat soort onderwerpen houden we ons bezig.

De voorzitter : Mevrouw Lindekens heeft het woord.

Mevrouw Kathy Lindekens : U legt toch nog altijd de link naar het verleden. Het zou kunnen dat de sprookjes van nu een heel ander soort verhalen zijn. Die kunnen in de toekomst de rol van de sprookjes overnemen. Uit uw betoog blijkt dat sprookjes een vorm van geschiedschrijving zijn. Ze halen de geschiedenis achter de geschiedenis naar boven. Op dit ogenblik wordt door jonge mensen ook een geschiedenis achter de geschiedenis gemaakt, die niet noodzakelijk samen te leggen is met het verleden. We leven bovendien in een multiculturele samenleving. Het volk in Vlaanderen heeft veel gezichten en rituelen. Wordt daar ook aandacht aan besteed ?

De heer Stefaan Top : Heel zeker. Enkele studenten uit Genk doen onderzoek naar het huwelijk tussen Vlamingen en Italianen. Ik laat enkele mensen in grote steden onderzoek doen naar de broodconsumptie. Welke broden worden aangeboden in bijvoorbeeld een Turkse, Marokkaanse of Joodse bakker ? Die thema's komen aan bod. Kinderen nemen in hun spontane liederen vreemde elementen op uit strips, jeugdboeken en televisie. Ze hebben daar geen problemen mee, integendeel. Het vreemde trekt hen aan. Het is klankrijk. De volwassenen hebben daar wel problemen mee en dat moeten we veranderen.

Neem bijvoorbeeld de feestcultuur. Daar merkt men erg goed dat er een probleem is. In Frankfurt zijn er grote feesten. We hebben ons de vraag gesteld wie ze organiseert en of men erin slaagt er minderheidsgroepen bij te betrekken ? Helaas niet. In de feestcultuur zou alles gelijk moeten zijn : achter het masker van carnaval is iedereen gelijk. Maar ook daar heerst in de praktijk de grootste ongelijkheid. Dat zou althans blijken uit buitenlands onderzoek.

Als bepaalde gemeenschappen om de een of andere reden niet meedoen of afhaken, rijst natuurlijk de vraag wat er in die stad gebeurt. Dat is dan een probleem van die stad of dat dorp. Misschien ligt het aan de organisatie van dat dorps- of stadsfeest. Tijdens de carnavalsperiode in Aalst gaan heel wat mensen met skivakantie om de carnavalsdrukke te ontvluchten. Dat betekent dat er iets loos is met carnaval. Iets dat vroeger wel werd aanvaard, wordt dat nu niet meer. Feesten doet men in eerste instantie voor de mensen van de eigen stad, en pas op de tweede plaats voor de toeristen en mensen van elders. Als die eigen mensen afhaken, rijst er een ernstig probleem.

De voorzitter : Mevrouw Strouken heeft het woord.

Mevrouw Strouken, voorzitter van het Nederlands Centrum voor Volkscultuur : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik heb een heel fijn vak. Anders dan in Vlaanderen heeft volkscultuur in Nederland geen slecht imago. Ik ben een zeer modern onderzoeker. Wij hebben steeds de aandacht van de media : onze knipselkrant puilt uit. Met vaderdag komen we minstens tienmaal op de radio, vijfmaal op televisie, en staan we in alle kranten. In Vlaanderen wordt volkscultuur nog steeds beschouwd als nostalgie en folklore. Men vindt dat niemand er zich mee mag bezighouden, want het is een beetje vies, wat ouderwets, wat stoffig. Dat stadium hebben wij inmiddels al een twaalfstal jaar achter ons gelaten.

Het is een vak dat ik ook aan iedereen kan verkopen. Of ik in scholen spreek of in woonwagenkampen, of ik voor mensen met een andere culturele achtergrond spreek of college geef, het maakt niet uit. Na de lezing voelt iedereen dat dit over hem of haar ging, dat hij of zij er iets aan heeft gehad. Men voelt er zich een rijker mens door. Want dat is volkscultuur : het geeft inzicht in de vormgeving van het dagelijkse leven, in tradities. Elke mens heeft een verleden en kent eigen tradities.

Inzicht in tradities betekent ook dat men tradities kan veranderen. Zo hebben heel veel mensen last van schuldgevoelens, ontevredenheid met het eigen lichaam, verdriet na scheidingen of hebben ze problemen met kinderen aan de drugs. We hebben heel veel te maken met vragen daarover, en geven er veel lezingen over. Wie last heeft van tradities, moet inzicht kunnen krijgen in hun oorsprong, in de vraag naar hun nut bij het ontstaan ervan en in hun historische ontwikkeling. Zo kan men bewust beslissen afstand te doen van de traditie die men van zijn ouders heeft meegekregen. Het gevoel hinkt dan wel achterop op het verstand, maar men kan er afstand van doen.

Het is ook leuk om tradities te kennen, om te weten waar moederdag en de paashaas vandaan komen. Hoewel we iets dergelijks niet precies als het belangrijkste van ons vak beschouwen en we het soms vervelend vinden dit alweer toe te lichten, merken we dat die behoefte bestaat.

In Nederland zijn veel mensen actief bezig met volkscultuur. Er zijn ruim 6.000 instellingen. Deze kan men onderverdelen in een aantal categorieën. Zo is er de volkscultuur : de achtergronden van het dagelijks leven. Er zijn de historische regionale verenigingen, die zich bezighouden met de geschiedenis van hun onmiddellijke leefomgeving.

Er is ook de folklore. Ik hoor hier steeds dat volkscultuur geen folklore is. Vijftien jaar geleden dacht ik er ook zo over. Bij ons mag folklore. Bij ons moet folklore. Wat doen alle migrantengroepen ? Die houden vast aan die folklore omwille van hun eigen identiteit. Bij het geven van adviezen over folklore moeten we dan ook heel voorzichtig zijn. Want folklore, zeker voor migranten, geeft een bepaalde invalshoek aan de eigen culturele achtergrond.

Ten slotte is er ook nog de volkskunst, de vormgeving van het dagelijkse leven. Ook heel veel mensen zijn met volkskunst bezig : denken we maar aan de amateurkunstensector.

Het gaat dus om ruim 6.000 instellingen, en tussen 600.000 en 900.000 mensen die daar actief mee bezig zijn. De televisiezender RTL 4 heeft uitgerekend dat het om 1,3 miljoen mensen gaat. Dat betekent dat er toch erg veel mensen actief mee bezig zijn.

Dat is dan weer een ander onderscheid : we hebben actieven, reflectieven en passieven, wat samenhangt met de wijze waarop we worden gesubsidieerd. We krijgen subsidies van het ministerie van OCW, van de afdelingen Kunsten en Cultureel Erfgoed. Volkscultuur en regionale geschiedkundebeoefening zijn reflectief van aard : die mensen doen onderzoek. Ze werken met papieren en literatuur. Zij worden gesubsidieerd door Cultureel Erfgoed. De doeners - de folkloregroepen, de volkskunst - beoefenen volkscultuur. Dat wordt dan weer gesubsidieerd door Kunsten. Daarnaast is er nog een heel grote groep mensen die passief geïnteresseerd zijn. Die kunnen geen onderzoek doen of dansen en muziek maken : zij zijn gewoon geïnteresseerd. Dan gaat het over bibliotheken en scholen. We werken heel veel met basis- en middelbare scholen. De media zijn heel belangrijk, net als musea. Heel veel mensen gaan naar een museum voor een tentoonstelling over bijvoorbeeld brood.

We werken veel samen met Vlaanderen en houden ook dat adressenbestand bij. Daar zijn meer dan 2.600 instellingen actief. Dat is heel wat.

Waarom die populariteit ? Zoals daarnet gezegd, verandert de maatschappij heel snel. Nog nooit is het zo snel gegaan. We kunnen hoe langer hoe meer mensen interviewen die meer dan honderd jaar oud zijn. Het is ongelooflijk wat die mensen hebben meegemaakt : ze hadden geen radio of televisie, en reden alleen met de fiets. Het is van belang de gewoonten en gebruiken te kennen. De tradities gaan niet zo snel als de technologische ontwikkelingen. Veel mensen menen dan ook dat ze daarmee in conflict komen.

Er is ook de Europese eenwording. Culturele identiteit heeft te maken met een gemeenschappelijk verleden en een gemeenschappelijke taal. Mensen zijn wereldburgers, en voelen zich tegelijkertijd geworteld in hun eigen streek en betrokken bij hun streekcultuur. Door deze twee ontwikkelingen kunnen mensen in de war geraken.

Daarnaast is er natuurlijk ook het cultureel erfgoed : alles wat het waard is om bewaard te worden. In het verleden hadden we het dan steeds over archieven en grote monumenten, althans in Nederland. Zonder de mens daarachter heeft men natuurlijk ook niets aan dat erfgoed. In ons land zijn we dus steeds meer geïnteresseerd in het levend verleden, de normen en waarden die behoren tot dat erfgoed.

In een apart document wordt een overzicht gegeven van de taken van het Nederlands Centrum voor Volkscultuur. Het zal als bijlage bij het verslag van deze hoorzitting worden gevoegd (zie bijlage).

In Nederland bestaan er drie grote landelijke instellingen : het Nederlands Openluchtmuseum voor de materiële cultuur en het dagelijks leven, het Meertens-instituut als wetenschappelijk instituut met bibliotheek, en het Nederlands Centrum voor Volkscultuur, waarvan ik directeur ben. Dat centrum is er voor de voorlichting en voor het veld. We geven inzicht in culturele processen en dragen kennis over omtrent de achtergronden van de verschillende cultuuruitingen in Nederland. Dat betekent dat migrantencultuur voor ons heel belangrijk is. We adviseren, stimuleren, coördineren en professionaliseren activiteiten in het veld.

Een van de belangrijke kerntaken is voorlichting. Ik heb al gezegd dat we veel werken met televisie, radio en kranten. Andere kerntaken zijn het inhoudelijk en organisatorisch ondersteunen van het veld, het bevorderen en verspreiden van kwaliteit, het stimuleren van onderzoek en het opzetten van pilootprojecten. Dat betekent dat we ook een aanjager zijn. Als het veld wat trager is, zoals meestal, dan moeten we ontwikkelingen in gang zetten.

De speerpunt is het cultureel erfgoed, het levend verleden, de culturele identiteit. Daarvoor werken we veel met de overheid samen. We moeten vaak vragen van de Kamer beantwoorden.

Ook rituelen zijn belangrijk. Daar hebben we een hele tijd afstand van willen doen. Een voorbeeld is het thema van de dood, waarover steeds meer vragen worden gesteld. Deze week kwam een vraag van de makers van een radioprogramma, over kinderen die vlak na de geboorte overlijden. Het verdriet wordt in zo een geval heel vaak ontkend; men moet er vlug overheen zijn. Daardoor komen veel mensen in nood. Over dat thema werd een boek geschreven en er werd een instelling voor opgericht. De makers van het radioprogramma vroegen of we geen weet hadden van rituelen uit het verleden, waardoor die mensen weer houvast zouden kunnen krijgen om beter over het verdriet heen te raken. Op dergelijke vragen moeten we een antwoord geven. We maken er ook rapporten over.

Verder zijn er ook de migrantencultuur en de volkscultuur in de wereld. Cultuurtoerisme is heel belangrijk. Terwijl we soms zeggen dat we niet zoveel houden van folklore, zijn de VVV en de ANWB daar dol op. Zij gebruiken folklore om meer toeristen aan te trekken. In het onderwijs blijkt ook steeds meer dat je dicht bij de kinderen moet staan om goede verbanden duidelijk te kunnen maken. Omgevingsgeschiedenis is daarbij een heel belangrijk item.

We willen dat er een Vlaams centrum voor volkscultuur komt. Als Nederlands Centrum voor Volkscultuur moeten we heel veel met Vlaanderen samenwerken. We hebben immers een gemeenschappelijke taal. Maar het is heel moeilijk om met al de verschillende aanspreekpunten te werken. Het zit op een onbegrijpelijke wijze in elkaar. Daardoor kunnen we ook heel weinig bereiken. Als voorzitter van de Vlaams-Nederlandse werkgroep Volkscultuur, wens ik ook dat ons imago in Vlaanderen verandert. Dat gaat veel te langzaam. Maar het is niet duidelijk waar we moeten beginnen. We moeten met heel veel verschillende instanties aan tafel zitten.

1999 en 2000 zijn de jaren van de volkscultuur. Daarom willen we in Nederland en Vlaanderen heel veel op poten zetten. In Nederland hebben we daarvoor al subsidies gekregen. We willen twee jaar lang studiedagen en manifestaties organiseren en publicaties verspreiden. We willen iedereen vertellen wat volkscultuur is en wat men ervan kan leren. Dat kan niet zonder een Vlaams centrum voor volkscultuur; het wordt althans verschrikkelijk moeilijk.

Om te eindigen wil ik nog opmerken dat ook de Vlaamse radio en televisie heel vaak in Nederland om informatie over volkscultuur komen vragen. Dat betekent dat er niet alleen bij ons maar ook in Vlaanderen behoefte is aan een aanspreekpunt waar informatie over volkscultuur kan worden verkregen. Ik hoop hiermee bewezen te hebben dat het noodzakelijk is dat er zo een centrum komt, waarin de kennis over het dagelijks leven wordt bewaard en doorgegeven, en dat men niet in de internationale ontwikkelingen kan achterblijven.

De voorzitter : De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen : Wat is het statuut van uw instelling ? Is het een overheidsinstelling ?

Mevrouw Strouken : We ontvangen steun van het OCW. Het Nederlands Centrum voor Volkscultuur bestaat pas sinds 1992. Daarvóór waren er een zestal instellingen, die zich met verschillende zaken bezighielden. Toen ik er kwam werken, was het een club van mannen op leeftijd, die zich bezighielden met het documenteren van verdwenen plattelandsgebruiken. Als feministisch onderzoekster heb ik veel commentaren gekregen op het feit dat ik er kwam werken.

Voor de steun van het OCW moeten we vijfjarenplannen opstellen, een jaarlijkse afrekening maken en een begroting opmaken. We hebben veel contacten met de ambtenaren van het OCW. Terzelfdertijd hebben we ook een tweede geldbron in het veld. Wie geld heeft kan ook geld genereren. Daardoor hebben we twee poten om op te staan.

De heer Marino Keulen : Met hoeveel medewerkers werkt u ? Hoeveel mensen zijn bezig met onderzoek, contacten, publicaties, enzovoort.

Mevrouw Strouken : Er zijn zestien medewerkers in de instelling. Naast deze kleine club hebben we nog medewerkers die we per project kunnen betalen. We hebben een soort kader opgesteld waardoor we voor elk thema deskundigen hebben op sleutelposities. We werken met zes- tot zevenhonderd instellingen per jaar. Met die mensen zetten we alle projecten op.

De heer Marino Keulen : Horen bij die zestien ook de mensen die het uitvoerend werk verrichten ?

Mevrouw Strouken : Ja, maar uitvoerend werk doen we ook heel veel met de commissies. Anders zouden we het niet aankunnen. Een groot project wordt binnenkort afgerond : 'Brieven aan de toekomst'. Daarvoor hebben we aan de hele Nederlandse bevolking en aan alle Nederlanders in het buitenland gevraagd een brief te schrijven over die dag en over hun leven. Dat wordt het mooiste nationale archief van gewone mensen over gewone dingen. Het opzet was zo groots dat we er allerlei projecten voor hebben samengesteld. Migranten moeten ook schrijven : niet alleen de migranten in de steunpunten, maar ook asielzoekers. Daarvoor was er een aparte werkgroep. Er was ook een werkgroep daklozen en junks. Die hebben ook daklozentelevisie gemaakt. Er zijn een tachtigtal mensen in de weer geweest met het project. Anders had dit niet gekund.

De voorzitter : De heer Marsoul heeft het woord.

De heer Hugo Marsoul : Mevrouw Strouken, de taak van het Centrum voor Volkscultuur die u definieert, omvat enerzijds wetenschappelijk werk en anderzijds een ondersteunende, begeleidende en documenterende opdracht. Als ik uw betoog beluister, besluit ik dat in de toekomst de taakstelling voor verbetering vatbaar is.

Mevrouw Strouken : Als we documenteren, doen we dat alleen voor de dingen die we nu nodig hebben. Onze documentatie gaat naar het Meertensinstituut. Daar bevindt zich ook de grote bibliotheek. Ik vind

dat het al een brede taakstelling is. Ze omvat zowel wetenschap als documentatie en ondersteuning. Voorlichting moet er nog bij, maar dat kan ook bij ondersteuning worden gerekend. Onder ondersteuning verstaan we voorlichting, netwerk, kadervorming, advisering, informatie, vakverdieping, onderzoek en pilootprojecten.

Als we onderzoek doen, gebeurt dat in samenwerking met de universiteiten, tenzij we het stiekem zelf doen. Studenten worden aangezet tot het uitwerken van wat we hebben bedacht.

De heer Hugo Marsoul : Uw succes situeert zich op het vlak van de herkenbaarheid ?

Mevrouw Strouken : Ja. We nemen enkel zaken aan die nu een belang hebben. Een paar jaar geleden kregen we bijvoorbeeld verschillende vragen van musea over de geschiedenis van de kamerplant. We hebben dat onderwerp aanvaard omdat het op dat ogenblik leefde bij de mensen. Op dit ogenblik stellen een aantal migranten vragen over sinterklaas omdat ze zwarte piet een belediging vinden. De Nederlanders willen echter niet dat men aan hun volksfeest raakt. We spelen een bemiddelende rol in dergelijke zaken en zoeken oplossingen. We onderzoeken onder meer wie zwarte piet juist was. We zullen dus nooit iets behandelen dat geen hot item is. We zijn geen historisch centrum, maar we gebruiken de geschiedenis wel om actuele dingen te onderzoeken. Bij ons werken antropologen en historici.

De voorzitter : Mevrouw Strouken, ik dank u voor uw interessante uiteenzetting.

De heer Van Haver heeft het woord.

De heer Jozef Van Haver, voorzitter van de Koninklijke Belgische Commissie voor Volkskunde : Mijnheer de voorzitter, ik werd aangekondigd als de voorzitter van de Koninklijke Belgische Commissie voor Volkskunde. Die commissie werd opgericht in 1937 als Nationale Commissie voor Folklore. Die commissie bestond uit Walen en Vlamingen die 's morgens een gemeenschappelijke vergadering hielden en 's namiddags hun eigen problemen afzonderlijk behandelden.

Op het einde van de jaren vijftig werd de commissie een prefiguratie van gefederaliseerd leven in België. De twee commissies vergaderden vrijwel autonoom. Op het eind van de jaren tachtig werd jaarlijks één gemeenschappelijke vergadering georganiseerd.

De Walen hebben hun Commission Nationale de Folklore vijftien jaar geleden al omgebouwd tot een Conseil Supérieur d'Ethnologie. De Koninklijke Belgische Commissie moet vandaag haar bevoegdheden verruimen en meer middelen krijgen voor een Vlaams Centrum voor Volkscultuur.

Gisteren heeft de commissie op verzoek van de minister een advies uitgebracht over de oprichting van een Vlaams Centrum voor Volkscultuur. Ik ben blij het standpunt van de commissie te kunnen meedelen. De commissie wil zich opheffen indien er iets beters in de plaats komt. De commissie verwacht dat het centrum haar taken overneemt.

De Koninklijke Belgische Commissie werd statutair verplicht een jaarboek uit te geven met een jaarlijkse volkskundige bibliografie die wordt geordend volgens het internationaal toegepast classificatiesysteem van Hoffmann Krayer. Elk jaar stelt men een toename vast van de lokale tijdschriften in die bibliografie. Dat wijst op de bloei van de volkscultuur. Er is echter een instelling nodig die al die initiatieven in goede banen leidt. Het Vlaams Centrum voor Volkscultuur zal een uitstekende raadgever zijn.

We hebben een heleboel enquêtes georganiseerd over allerlei aspecten van het volksleven, onder meer een multiculturele enquête over brood in Antwerpen. Een aantal onderzoeksresultaten werd gepubliceerd. Ons grootste onderzoek voerden we in samenwerking met Nederland. Het leidde tot de Volkskundeatlas van Nederland en Vlaams-België. Een ander onderzoeksresultaat is het tijdschriftnummer Volkscultuur van het tijdschrift Vlaanderen in 1992.

We gaven talrijke adviezen aan de overheid en verenigingen, onder meer aan de Frans Olbrechtsstichting, ter bevordering van het volkskundig onderzoek. Die privé-VZW reikt elk jaar een prijs uit voor een volkskundig werk dat door leden van onze commissie wordt beoordeeld.

We stimuleerden ook initiatieven. We zorgden onder meer voor de heruitgave van de Oude Vlaamse Liedboeken van Willems, Lootens en Feys, Bols en Lambrechts. Op het eind van dit jaar verschijnen de bundels van Peeters. Ik wil ook wijzen op onze inspanningen om het VRT-volksliedarchief te ontsluiten.

We zijn ook een contactpunt voor het buitenland. We hebben buitenlandse corresponderende leden en zijn aanwezig in de Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore. Samen met Nederland hebben we dit jaar in Amsterdam het zesde internationaal congres georganiseerd. We hebben permanente contacten met de Conseil Supérieur d'Ethnologie in Wallonië, het Meertensinstituut in Amsterdam, het Centrum voor Volkscultuur in Utrecht, de afdeling Volkskunde van de Universiteit, en het Amt für Rheinische Geschichte in Bonn. Bovendien is er een vaste vertegenwoordiger in de Internationale Organisation für Volkskunst en de Internationale Volkskundliche Bibliographie, en zijn we aanwezig in de Unesco. Zo heb ik in de jaren '80 meegewerkt aan de totstandkoming van de basistekst van de Unesco over 'the preservation of folklore'.

Uit dit alles blijkt dat de Koninklijke Belgische Commissie voor Volkskunde niet in een ivoren toren leeft. Ik heb het voortdurend gehad over samenwerking, internationale contacten en het streven naar degelijk wetenschappelijk werk. We hopen dat het Vlaams Centrum voor Volkscultuur onze taken zal overnemen. 1999 is immers het jaar van de volkscultuur.

De voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer Herman Lauwers : Mijnheer Van Haver, in het voorstel van decreet heeft men het over familie-kunde, heemkunde, algemene volkskunde en industriële archeologie. Er is ook 'gethematiseerde volkskunde'. Wat houdt dit in ? In het decreet wordt voorgesteld om per thema een organisatie te erkennen. Bestaat er een oneindige reeks thema's ? Kunt u hier enkele voorbeelden van geven ?

De heer Jozef Van Haver : Volkskunde beslaat een heel ruim gebied dat internationaal vastligt. Er zijn speciale verenigingen die zich bezighouden met één domein, zoals de Vereniging voor Regionale Gastronomie. In het voorstel van decreet is bepaald dat verenigingen met hetzelfde doelgebied moeten samenwerken. Nieuwe verenigingen die zich in een bepaald gebied specialiseren, kunnen pas over vijf jaar aansluiten.

De heer Herman Lauwers : Hoeveel thema's bestaan er op dit ogenblik ?

De heer Jozef Van Haver : De organisaties die actief zijn op het gebied van de gethematiseerde volkskunde zijn : de Vlaamse Volkssportcentrale, de Hoge Raad voor de Kant, de Volksmuziekgilde, de Centrale voor het Poppenspel, en de Academie voor streekgebonden Gastronomie. De molens behoren tot een ander domein, namelijk dit van de industriële archeologie.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Hoe benadert men de Brusselse problematiek ? Bestaat er een gemengde volks-cultuur van Vlamingen en Franstaligen ? Bestaat dat eventueel nog in de commissie ? De heer Van Istendaël poneert dat er een typisch Belgische volkscultuur bestaat die men voornamelijk in Brussel kan terugvinden.

De heer Jozef Van Haver : Er is inderdaad een probleem omdat de Franstaligen de Brusselse volkscultuur hebben ingepalmd. Op sommige momenten wordt nog wel Brussels gesproken. Jan Verbesselt was lange tijd lid van onze commissie. Hij heeft veel verzameld over de traditie van de Brusselse poppenspelen. Els Van der Elst heeft bij één van haar thema's voor de tentoonstelling in de Hallepoort precies die poppenspelen vernoemd. Een Vlaamse kijk op het Brusselse volksleven bestaat op dit moment jammer genoeg niet.

De voorzitter : De heer Eykens heeft het woord.

De heer Rob Eykens, Directeur van de Vlaamse Culturele Koepel : Met de Vlaamse Culturele Koepel hebben we alle betrokken organisaties rond de tafel gebracht. Vanaf 1995 was immers een probleem ontstaan.

Voor 1995 waren die organisaties erkend op basis van het KB van 1967. Enkele verenigingen ontvingen wel een experimentele werkingstoelage. Sinds 1995 is men afhankelijk van een overgangsregeling. Sommige verenigingen horen hier echter niet thuis. Het gaat enerzijds om organisaties die zich vooral richten naar hun leden, maar ook acties op touw zetten voor het brede publiek. Anderzijds zijn er dienstverlenende organisaties die zich richten tot individuele belangstellenden.

De organisaties passen niet in het bestaande decreet over verenigingen en diensten. Ze hebben het voorstel van decreet dan ook zeer positief onthaald. Ten eerste zijn ze tevreden omdat het decreet een regelgeving voor de hele sector van de volkscultuur bepaalt, ongeacht de specifieke organisatievorm en inhoudelijke werking.

Ten tweede is het positief dat het decreet in een flexibele regelgeving voorziet, zodat de betrokken organisaties zelf hun werking kunnen bepalen, zonder geprangd te zitten in het keurslijf van het dienstendecreet.

Ten derde voorziet dit voorstel van decreet in een financiële waarborg via een enveloppefinanciering. De organisaties kunnen dankzij de enveloppe zelf hun personeelsbeleid en werking bepalen. De opdrachten van het huidige decreet worden door sommige organisaties niet volledig uitgevoerd, waardoor ze met zware financiële problemen te kampen hebben. Dit systeem sluit deze problemen uit, omdat de organisaties vrij hun prioriteiten kunnen bepalen. Ze kunnen kiezen of ze de grootste aandacht besteden aan het personeelsbeleid of aan hun werking.

Ten vierde voorziet dit voorstel van decreet, naar analogie met het podiumkunstendecreet, in een evaluatie na vijf jaar, waardoor het wettelijk mogelijk wordt om waar nodig bij te sturen.

Ten vijfde kunnen de vier domeinen van de volkscultuur, met name de familiekunde, de algemene volkskunde, de heemkunde en de industriële archeologie, een subsidie ontvangen als ze samenwerkingsverbanden afsluiten. Zo wordt de versnippering vermeden en de samenwerking gestimuleerd.

De betrokken organisaties vinden dit voorstel van decreet een goed voorstel, al zijn er ook minder positieve kanten mee verbonden. In de documenten die u van ons hebt ontvangen, staat vermeld dat alle organisaties, behalve één, akkoord gaan met dit voorstel van decreet. Bijna heel de sector staat erachter omdat het ruimte biedt voor haar zeer specifieke organisatie en werkwijze. De sector hoopt dat het decreet unaniem of door een grote meerderheid zal worden goedgekeurd.

De voorzitter : Mijnheer Eykens, wat zijn die minder positieve kanten ?

De heer Rob Eykens : De sector had gehoopt op een substantiële verhoging van de subsidies voor de organisaties. Het bedrag in de enveloppe blijft echter ongeveer gelijk. Door een verhoging had men de nepstatuten, zoals DAC's en Gesco's, kunnen vervangen door volwaardige statuten. Nu hoopt men om dit in 2002 te realiseren.

Een ander negatief puntje betreft de ene organisatie die niet akkoord gaat met het voorstel, het Verbond voor Heemkunde. Volgens het voorstel van decreet zullen alle organisaties 2 miljoen frank ontvangen, met uitzondering van de organisaties die nu reeds meer dan dat bedrag ontvangen. Deze laatste zullen 3 miljoen frank krijgen. Het Verbond voor Heemkunde ontving voor het werkingsjaar 1997 4,8 miljoen frank. We hadden niet verwacht dat het verbond opnieuw zou worden erkend, maar dit werd onlangs tegengesproken. De organisatie kampt nu met een probleem omdat in het decreet zal worden bepaald dat ze minder zal verdienen dan in 1997 en 1998.

De sector bekijkt dit in het algemeen echter als een overgangsperiode en is blij met het voorstel van decreet.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer Eykens, er is dus wel kritiek op de centen, maar veel minder op het idee en de structuur. Het Verbond voor Heemkunde gaat waarschijnlijk wel akkoord met de oprichting van het steunpunt. We hebben begrip voor hun financiële problemen.

De voorzitter : De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen : Mijnheer Eykens, u spreekt namens de Vlaams Culturele Koepel, maar heeft de basis dit voorstel van decreet ook besproken ? Ik kom uit een milieu dat zich erg bezighoudt met heemkunde. De lokale organisaties voor heemkunde bestaan al jaren, en de mensen gaan er hun gang. Zij hebben zich volgens mij nog nooit bekommerd om een nieuw decreet. Bestond hiervoor interesse in de lokale verenigingen ? Hebt u deze mensen geconsulteerd ?

De heer Rob Eykens : Neen, we hebben hen niet geconsulteerd. De Vlaamse Gemeenschap wil immers de landelijke verenigingen of dienstverlenende organisaties erkennen.

De heer Marino Keulen : De meerwaarde zou toch door de basis moeten worden geleverd.

De heer Rob Eykens : Dat klopt, maar ik denk dat het Verbond voor de Heemkunde de enige organisatie van de sector is die met lokale afdelingen werkt. De andere werken met individuele leden of verlenen diensten aan het brede publiek. De organisatievorm in deze sector is zeer divers, in tegenstelling tot bijvoorbeeld de AKB-sector, waar alle federaties werken op basis van de aangesloten groepen, die aan actieve kunstbeoefening doen. In de verenigingssector werkt men op basis van de lokale afdelingen. Het knappe aan dit voorstel is dat het heel de sector ongeacht de organisatievorm en de wijze van werken in één decreet onderbrengt, en dat er samenwerkingsverbanden tussen de verschillende domeinen ontstaan. Er zijn uiteraard raakpunten tussen de heemkundige kringen en de Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie enzovoort. Er is ook een Academie voor Streekgebonden Gastronomie. Er is immers geen algemeen Vlaamse gastronomie.

De voorzitter : Ik dank de sprekers voor hun aanwezigheid en hun verrijkende uiteenzettingen.

Nederlands Centrum voor Volkscultuur

Het volkscultuurveld in Nederland kent drie belangrijke volkscultuurinstellingen: het Nederlands Openluchtmuseum, het Meertens-Instituut en het Nederlands Centrum voor Volkscultuur.

Grofweg zijn de landelijke taken opgedeeld in:

- Openluchtmuseum: het museum van het dagelijks leven
- Meertens-Instituut: het wetenschappelijk instituut met bibliotheek
- NCV: de landelijke voorlichting en de ondersteuning van het veld

Het Nederlands Centrum voor Volkscultuur is dus het landelijk steunpunt voor volkscultuur in Nederland.

Het NCV wil volkscultuur als wezenlijk onderdeel van het Nederlands cultuurgood promoten, inzicht geven in culturele processen en kennis overdragen over de achtergronden van de verschillende cultuuruitingen in Nederland.

Het NCV stimuleert, adviseert, coördineert, en professionaliseert de organisaties en activiteiten op het terrein van de volkscultuur in Nederland. Het NCV speelt een voortrekkersrol bij het verspreiden van nieuwe ontwikkelingen.

Kerntaken zijn:

- het geven van voorlichting
- het inhoudelijk en organisatorisch ondersteunen van het veld
- het bevorderen en verspreiden van kwaliteit
- het stimuleren van onderzoek
- het opzetten van pilot-projecten

Uit deze kerntaken zijn de volgende activiteiten afgeleid:

- voorlichting
- netwerk
- kadervorming
- advisering
- informatie
- vakverdieping
- onderzoek
- pilot-projecten

Speerpunten voor de volgende jaren zijn:

- cultureel erfgoed: levend verleden
- culturele identiteit
- rituelen
- historisch besef
- migrantencultuur
- volkscultuur in de wereld
- cultuurtoerisme
- omgevingsgeschiedenis

Het werkterrein van het NCV is opgedeeld in vier secties:

1. volkscultuur
de cultuur van het dagelijks leven
de cultuur van 'alleman' en 'alledag'
2. regionale geschiedenis
de geschiedenis van de directe leefomgeving
3. folklore
het in stand houden en opvoeren van oude tradities
4. volkskunst
de kunst van het dagelijks leven

Deze secties staan niet los van elkaar, maar kunnen alleen in samenhang een waarheidsgetrouw en coherent beeld van volkscultuur geven.

Wij maken ook nog een onderscheid tussen reflectief, actief en passief.

1. Volkscultuur en regionale geschiedenis doen 'reflectief' onderzoek naar volkscultuur.
2. Folklore en volkskunst zijn 'actief' bezig met het beoefenen van volkscultuur.
3. Veel particulieren en instanties zijn 'passief' geïnteresseerd in volkscultuur.

Het NCV wordt structureel gesubsidieerd door het Ministerie van OCW, afdeling kunsten en afdeling cultureel erfgoed.

BIJLAGE 2

Advies van de Koninklijke Belgische Commissie voor Volkskunde van 10 juni 1998

KONINKLIJKE BELGISCHE COMMISSIE VOOR VOLKSKUNDE

Advies d.d. 10 juni '98 betreffende het voorstel van decreet - van mevrouw Mieke Van Hecke, de heer Hugo Marsoul en mevrouw Nelly Maes - houdende de erkenning en subsidiëring van organisaties voor volkscultuur en de oprichting van het Vlaams Centrum voor Volkscultuur

De Koninklijke Belgische Commissie voor Volkskunde (KBCV)

- in buitengewone vergadering bijeen in Brussel op woensdag 10 juni 1998, om op verzoek van minister Luc Martens advies uit te brengen over het voorstel van decreet houdende de erkenning en subsidiëring van organisaties voor volkscultuur en de oprichting van het Vlaams Centrum voor Volkscultuur :

- herinnert eraan dat zij in de voorbije jaren herhaaldelijk heeft aangedrongen op een actualisering, zowel van het statuut van de Commissie, als van haar werkomstandigheden ;

- heeft bijgevolg een uitvoerige bespreking gewijd aan de tekst van het voorstel van decreet, inclusief de Memorie van Toelichting en de commentaar op de artikelen ;

- constateert met genoegen dat de meeste doelstellingen die zij in de voorbije decennia met beperkte middelen geprobeerd heeft te verwezenlijken, in deze teksten terug te vinden zijn, met name :

- als officieel orgaan adviserend op te treden bij de overheid en tegelijk als bindteken te fungeren tussen de overheid en het ruime veld van de volkscultuur,

- de studie van de volkscultuur te bevorderen en te waken voor de degelijkheid van het onderzoek,

- een contact- en aanspreekinstelling te zijn voor vergelijkbare instellingen in Wallonië, in het buitenland, bij de Unesco ;

- zou het op prijs stellen, wanneer art. 10, 4 ° , enigszins geëxpliciteerd kon worden in een zin als :
“ het verzorgen van publicaties en het leggen van contacten met binnen- en buitenlandse universiteiten en wetenschappelijke instellingen ;

- spreekt zich positief uit over het voorstel van decreet, dat bij goedkeuring de continuïteit van bovengenoemde doelstellingen kan garanderen en tegelijk de mogelijkheid schept de achterstand ten aanzien van het buitenland in te halen ;

- durft te hopen dat het Vlaamse Parlement het voorstel zal steunen, inclusief de voorgestelde verduidelijking in art. 10.

De leden van de KBCV aanvaarden unaniem dat hun instelling wordt opgeheven ten voordele van een Vlaams Centrum voor Volkscultuur.

BIJLAGE 3

Advies van de Hoge Raad voor de Volksontwikkeling van 12 juni 1998

HOGЕ RААD VOOR DE VOLKSONTWIKKELING

Advies d.d. 12 juni '98 betreffende het voorstel van decreet - van mevrouw Mieke Van Hocke, de heer Hugo Marsoul en mevrouw Nelly Maes - houdende de erkenning en subsidiëring van organisaties voor volkscultuur en de oprichting van het Vlaams Centrum voor Volkscultuur

De meerderheid van de aanwezige leden van de Hoge Raad voor de Volksontwikkeling, in plenaire vergadering te Brussel op 12 juni '98 om op verzoek van minister Luc Martens advies uit te brengen over het hierboven vermelde voorstel van decreet, brengt het volgende gunstig advies uit :

Algemene overwegingen :

- de Hoge Raad verheugt zich over het uitwerken van een regeling voor de volkscultuur, maar wil er tegelijk op wijzen dat de problematiek blijft bestaan van bepaalde organisaties binnen het dienstendecreet, voor wie ook bij hoogdringendheid een regeling dient uitgewerkt te worden.
- de Hoge Raad waardeert de inspanningen die geleverd zijn ten bate van de volkscultuur, en rekent er vanzelfsprekend op dat de toegekende budgetten in de loop van de voorziene 5 jaar niet verminderen.

Artikelsgewijze bespreking :**Artikel 5 §1. 2° tekstaanpassing ter verduidelijking :**

' ... met het verzamelen, beschermen, bestuderen, bekendmaken en/of demonstreren van de volkscultuur. '

Artikel 6 § 3. Tekstaanpassing ter verduidelijking :

' tegen *het voornemen van* de beslissing ... '

Dit advies wordt uitgebracht met 4 onthoudingen (3 onthoudingen omdat niet aannemelijk is gemaakt dat de Raad rechtsgeldig vergadert, en 1 onthouding omwille van het feit dat het uitwerken van een regeling voor een bepaald soort diensten de malaise in het dienstendecreet nog versterkt). Er waren geen tegenstemmen.

BIJLAGE 4

Vergelijkend overzicht van het subsidiebedrag van een aantal organisaties in 1997,
vergeleken met de subsidie in het nieuwe decreet

Vergelijkend overzicht van het subsidiebedrag van een aantal organisaties in 1997,
vergeleken met de subsidie in het nieuwe decreet

Naam	subsidiebedrag 97	begroting 97		subsidie nieuw decreet (artikel 21)
		Pr.	b.a.	
1. Federatie Volkskunde in Vlaanderen	761 000	45.2	33.10	2 000 000
2. Instituut Vlaams Volkskunst	82 000	45.2	33.10	100 000
3. Verbond Heemkunde	4 800 000	45.2	33.01	3 000 000
4. Vlaams Centrum voor Genea- logie en Heraldiek	68 000	45.2	33.10	2 000 000
5. Vlaamse vereniging Familie- 1	350 000	45.2	33.10	
6. Volksmuziekgilde	466 000	45.2	33.10	466 000
7. School van Poppenspel	300 000	45.2	33.10	300 000
8. Hoge Raad van de Kant	100 000	45.2	33.13	100 000
9. Academie voor streekgebonden Gastronomie	100 000	45.2	33.13	100 000
10. Vlaamse volksspotcentrale	300 000	45.2	33.13	300 000
11. Vlaamse vereniging voor industriële archeologie	400 000	45.2	33.13	500 000
totaal				8 866 000

De imputatie op de begroting 97 stelt zich als volgt :

Pr. 45.2	33.10	: 3 027 000
	33.01	: 4 800 000
	33.13	: 1 000 000
totaal		: 8 827 000

BIJLAGE 5

Overzicht van de organisaties voor de volkscultuur

Vlaamse Vereniging voor Familiekunde
Van Heybeeckstraat 3, 2170 Antwerpen

MVH/md

1. v.z.w. gesticht in 1964
secretaris-generaal : Eddie Van Haverbeke
2. Doelstelling : het organiseren en coördineren van de huidige bedrijvigheid in verband met de genealogie en de heraldiek in Vlaanderen.
Het bevorderen en propageren van het familieonderzoek onder de brede lagen van het volk, de opleiding en de aanmoediging tot het samenstellen van werkelijke familiegeschiedenissen.
De leden met raad en daad helpen bij hun persoonlijk familieonderzoek.
Het vrijwaren en veiligstellen van familiearchief en historische documenten.
3. Werking :
 - * De organisatie beschikt over 3 documentatiecentra :
 - Nationaal Documentatiecentrum voor Familiegeschiedenis A'pen
 - Provinciaal Documentatiecentrum Oostende
 - Documentatiecentrum Gent-Melle
 - * Ledenvereniging : 1996 : 4.294 betalende leden ontvangen het tijdschrift Vlaams Stam.
 - A'pen : 1.438
 - Brabant : 796
 - Limburg : 216
 - Oost-Vlaanderen : 725
 - West-Vlaanderen : 725
 - Wallonië : 48
 - Nederland : 278
 - Buitenland : 68
 - * De drie documentatiecentra beschikken over een zeer uitgebreide collectie gespecialiseerde werken (boeken, tijdschriften).
De nadruk ligt bij aankopen op primaire bronnen, familiegeschiedenissen, biografische werken en de plaatselijke geschiedenis.
In 1996 werd zo de collectie in A'pen met 73 parochieregisters aangevuld.
Daarnaast is er een ruime verzameling van bidprentjes, doopkaartjes, huwelijkskaarten, rouwbrieven, landkaarten, kiezerslijsten, kwartierstaten, genealogieën.

* inrichten van voordrachten, lessen, tentoonstellingen, archiefavonden, organisatie van uitstappen

* werkgroepen
vb. Oostendse werkgroep Genealogie en computer.

4. Tijdschriften

Maandelijks tijdschrift "Vlaamse Stam"
Tweemaandelijks tijdschrift "Genealogie en Computer"
Maandelijks ledenblad "Onder Ons"

5. Personeel : 2 personeelsleden in DAC-verband (A'pen).

Vlaams Centrum voor Genealogie en Heraldiek
Kronevoordestraat 2 A, 8610 Handzame

MVH/md

1. v.z.w. gesticht in 1978
 voorzitter : professor Lambrecht (universiteit Gent)
2. Doelstelling : stichten en instandhouden van een openbaar centrum voor de wetenschappelijke beoefening van de familiegeschiedenis en heraldiek.
 Het verlenen van advies en praktische hulp bij het opstellen van familiegeschiedenissen, familie-genealogieën en kwartierstaten.
3. Werking :
 - ledenvereniging die openstaat voor iedereen.
 ledenbestand 31/12/96 : 339 betalende leden
 herkomst leden : 79,06% West-Vlaanderen
 8,26% Oost-Vlaanderen
 4,72% Antwerpen
 3,83% Brabant
 0,59% Henegouwen
 1,47% Limburg
 1,47% Frankrijk
 0,59% Nederland
 - individuele raadplegingen door leden en niet-leden (deze laatste betalen 100 fr. per dag per bezoek)

 '96 : aantal bezoeken : 2.139
 bezoekers : 522

 gemiddeld aantal bezoekers per dag : 9 à 10
 herkomst bezoekers : 87,28% West-Vlaanderen
 6,26% Oost-Vlaanderen
 1,36% Antwerpen
 0,47% Brabant
 0,84% Limburg
 0,33% Nederland
 3,46% Frankrijk

- gespecialiseerde bibliotheek : naslagwerken geschiedenis
familiegeschiedenissen
50 gespecialiseerde tijdschriften
- microfiches per gemeente (± 500 parochies)
- leeszaal met 8 leesapparaten
- collectie van 200.000 rouwbrieven en 80.000 bidprentjes
- archief op basis van schenkingen vb. Fonds Wijnendaele
- bezoekers worden begeleid bij de raadpelging : hoe te werk gaan? ≠ stappen, voorbereiding bezoek rijksarchief

4. Publicaties

Tijdschrift Mededelingen (driemaandelijks)
Uitgave van referentiewerken vb. volkstelling van Nieuwkerke 1795

5. Personeel

1 personeelslid in DAC-verband

Federatie voor Volkskunde in Vlaanderen

MVH/md

1. v.z.w. gesticht in 1992.
voorzitter : prof. Stefaan Top.
2. Doelstelling : de federatie heeft tot doel de bevordering van de studie en de beoefening van de verschillende takken van de volkskunde en van de volkskultuur in het nederlands-talige taalgebied.
Via publikaties, studiedagen, voordrachten, enquêtes, bibliotheekwerking en manifestaties wil de federatie een zo breed mogelijk publiek bereiken. Ze zal tevens de volkskundige activiteiten van de aangesloten volkskundige verenigingen coördineren en bekendmaken.
3. de federatie groepeerde volgende 5 provinciale volkskundige verenigingen :
Bond van Westvlaamse Volkskundigen v.z.w.
Hoge Gilderaad van de Kempen v.z.w.
Koninklijke Bond der Oostvlaamse Volkskundigen v.z.w.
Leuvense Vereniging voor Volkskunde v.z.w.
Limburgs Volkskundig Genootschap.
4. Werking :
 - * documentatiecentrum : 1500 titels
80 gespecialiseerde tijdschriften
 - gebruikers : 1996 250 Oost-Vlaanderen : 75%
West-Vlaanderen : 25%
 - * ondersteuning, advisering, begeleiding van diverse organisaties (erkende organisaties voor sociaal-cultureel werk en andere organisaties)
 - * studiedagen en colloquia (5 in 1996)
 - * lezingen
 - * geschied-, volks- en heemkundige boekenbeurs
 - * tentoonstellingen
 - * Koningschietingen
 - * Educatieve en volksculturele uitstappen
 - * Uitreiking van de Wilfried Grauwelsprijs voor Volkskunde
5. Tijdschrift :

Volkskundige Kroniek : Mededelingenblad van de Federatie voor Volkskunde in Vlaanderen
4 x per jaar oplage van 1100 exemplaren

Educatieve publikaties : 't Beertje Volkskundige Almanak
De Knaap 4 x per jaar A'pen
Berichten Limburgs Volkskundig
Genootschap 4 x (Limburg)
Oostvlaamse Zanten : 4 x gans
Vlaanderen maar vooral in Oost-Vlaanderen
Mengelmaren 4 x (West-Vlaanderen)
Ethnologica Flandria jaarboek,
gans Vlaanderen met zwaartepunt in Brabant.

Instituut voor Vlaamse Volkskunst
(Vlaams dansarchief)

MVH/md

1. v.z.w. gesticht in 1964
 voorzitter : Frans Geens
2. Doelstelling : door opzoekingswerk en publikaties een archief van dansen uit de Vlaamse Gewesten op te richten en zo bij te dragen tot het verspreiden en propageren van deze volksculturele waarden.
3. Werking :
 - ledenvereniging.
 Leden krijgen gratis het tijdschrift (oplage van 500 exemplaren. Verdeling over gans Vlaanderen (ook wat actieve medewerkers betreft)
 - * drie werkgroepen
 - Vlaams dansarchief : verricht sinds 1964 intens opzoekingswerk naar traditionele dansen
 20 publikaties rond danskreaties
 - Vlaams vendelarchief : verricht opzoekings- en studiewerk m.b.t. de oude gildetraditie van het Vlagge-zwaaien (uitgave over vendelzwaaien)
 - Werkgroep Streekdrachtencommissie : zoekt gegevens i.v.m. streekdrachten in Vlaanderen
 1994 : boek Streekdrachten in onze gewesten o.l.v. professor Vannoppen

Actieve medewerkers : 20-25 personen
4. Tijdschrift
 Volkskunst driemaandelijks 500 exemplaren
5. Geen personeel
6. Organisatie vraagt gelden voor de publicaties (geen personeel) verplaatsingskosten actieve medewerkers, verzendingskosten.

Hoge Raad voor Kant in Vlaanderen

DOELSTELLINGEN

De Hoge Raad voor kant in Vlaanderen werd opgericht op 25 januari 1997. De vereniging heeft zich volgende doelen gesteld:

- het groeperen en ondersteunen van kantverenigingen en het coördineren van hun activiteiten.
- spreekbuis zijn voor de Vlaamse kantverenigingen naar de overheid.
- ondersteunen van de gemeenschappelijke belangen van de kanthandelaars in Vlaanderen.
- stimuleren van studies in verband met het ontstaan, de geschiedenis en de evolutie van de kant in Vlaanderen.
- het kantonderricht aan kinderen en jeugdigen stimuleren.
- uitwerken en organiseren van manifestaties op nationaal en internationaal vlak.
- contacten leggen met buitenlandse organisaties
- organiseren van manifestaties in het kader van Vlaanderen 2002.

ACTIVITEITEN:

1. Op zaterdag, 12 juli 1997 wordt een "Kantontmoetingsdag" georganiseerd in het Cultuurcentrum Begijnhof te Diest. Volgende activiteiten worden dan op touw gezet:

- Voordracht in verband met de geschiedenis van de kant in Vlaanderen.
- Voorstelling van het programma van het Wereldkantcongres in Gent (21 tot 23 augustus 1998).
- Workshop in verband met het verwerken van metaaldraad.

2. Tentoonstelling met werken van de leerlingen van de academies in de loop van de maand september.

3. In 1998 staat vooral de organisatie van het "OIDFA Wereldkantcongres" op het programma.

In bijlage vindt U het programma van dit congres)

WERKING VAN DE HOGE RAAD VOOR KANT IN VLAANDEREN

Wat betreft de werking van de Hoge Raad voor de Kant in Vlaanderen zullen verschillende werkgroepen bezig zijn rond volgende belangstellingspunten:

- bibliografie, bibliotheek en publicaties

Het registreren van de boeken die uitgegeven zijn in verband met kant en het opvolgen van publicaties.

De bibliotheken registreren die werken in verband met kant bezitten.

- clubwerking

De clubs steunen in hun werking en hun manifestaties ondersteunen en begeleiden.

- jeugdwerking

Het onderricht van het kunstambacht stimuleren naar jeugdig publiek.

Belangstelling wekken bij de jongeren voor de kant.

- kantgeschiedenis

In samenwerking met de universiteiten opzoekingswerk naar de geschiedenis en de evolutie van de kant stimuleren.

- kanthandel

De werkgroep handelaars wenst een eerlijke houding te promoten in verband met de huidige situatie in de kanthandel.

- mode en kant

Zoeken naar nieuwe toepassingsmogelijkheden voor de kant in de mode.

- onderwijs

Het stimuleren van de verderzetting van het kantonderwijs in de Vlaamse akademies.

School voor poppenspel

MVH/md

1. v.z.w. gesticht in 1970
voorzitter : Louis Contryn
2. Doelstelling : de school voor poppenspel richt zich tot iedereen die de speciale wereld van het poppentheater wil verkennen in verband met onderwijs, jeugdbeweging, als ontspanning, als hobby, als aanvulling op andere dramatische activiteiten of als kunstuiting.

3. Werking :

cursussen : 2 avonden per week : dinsdag en donderdag.

3 jaren

initiatiecursus : of constructiecursus. Grondige kennis-making met verschillende poppensystemen uitgaande van de stokpop die tot de eenvoudigste technieken behoort.

Het leren lippen op een tekst gebeurt met de sok- of bekpopp terwijl de handpop nadien onder handen worden genomen.

- specialisatiecursussen : manipulatie van poppen vb.
spelen met staafpoppen.
manipulatie 1^e jaar : 21

4. Deelnemers : manipulatie 1^e jaar : 21
constructie 1^e jaar : 1
manipulatie : 2^e en 3^e jaar : 11
een aantal van hen volgt ook constructie.

herkomst : A'pen
West-Vlaanderen
Brabant
Oost-Vlaanderen

Oud-leerlingen : o.a. Emiel Goelen, Bart Peeters.
Vanaf 16 jaar. Gemiddelde leeftijd : 20-25 jaar.

geen personeel in dienst
geen publicatie.

In voorbereiding : .museum
documentatiecentrum

Leunt aan bij het Mechelspoppentheater : 450 voorstellingen
per jaar
gesubsidieerd binnen het podiumkunstendecreet (sinds '93)

Aangesloten bij Vlaams Verbond voor poppenspel.

Academie voor de Streekgebonden Gastronomie

MVH/md

1. v.z.w. gesticht in 1981
voorzitter : Jacques Collen
2. Doelstelling : de streekgebonden gastronomie als een element van ons cultuurpatroon, multidisciplinair en algemeen wetenschappelijk benaderen en als dusdanig bestuderen en verdedigen.
Werken als een genootschap rond het thema "eten en drinken".
Het gebruik van de eigen gastronomische taal bevorderen en zelf ontwikkelen met eerbied voor de streekgebonden en/of originele benamingen.
3. Werking :
 - * ledenvereniging
642 leden
Prov. A'pen : 199
Vlaams Brabant + Brussel : 130
Oost-Vlaanderen : 107
Limburg : 81
West-Vlaanderen : 53
Wallonië : 15
Nederland : 55
Andere : 2
 - * Studie- en documentatiecentrum : in 's Gravenwezel met documentatie van bakkersbond, beenhouwersbond.
Wordt regelmatig geraadpleegd door studenten van hotelscholen en universiteiten.
 - * diverse werkgroepen :
 - taalcommissie : deze werkgroep spant zich in om de algemene en de streekbonden gastronomische vaktaal op een verantwoorde wijze in eer te herstellen.
realiseerde o.a. een keukentermenlijst.
 - beoordelingscommissie : bekroont jaarlijks enkele initiatieven omtrent de streekgebonden gastronomie.
 - onderzoek - vorming - kwaliteit :
deze werkgroep ondersteunt het onderzoek.
Materiaalverzameling, publiceren van brochure, organiseren van vormingscursussen zoals de jaarlijkse lessenreeks "Streekgebonden gastronomie" i.s.m. CMO's.

4. Tijdschrift : Mededelingsblad en Verzamelde Opstellen (periodiek voor voedingsgeschiedenis, streekgastronomie en toerisme).

3-maandelijks.

Geregeld worden grondige en wetenschappelijke verantwoorde studies als tijdschriftnummers gepubliceerd o.a. studies over gierst, cider, witloof, eten en drinken in de Nederlandse folklore, de Zuidnederlandse kookboeken tot 1800 e.a.

5. Personeel : 1 halftijds DAC-personeelslid documentaliste via de heemkring "drie rozen".

Volksmuziekgilde

MVH/md

1. v.z.w. gesticht in 1989
voorzitter : Herman Dewit
2. Doelstelling : volksmuziek en aanverwante kunsten in eigen land te bewaren en zo ver mogelijk te verspreiden, ook in het buitenland.
Zowel traditionele als nieuwe muziekjes krijgen daarbij aandacht.
3. Werking :
 - * dienstverlenende organisatie
 - * een belangrijke activiteit is de stage voor traditionele volksmuziek.
Deze stage is een traditie geworden die aan vele mensen uit binnen- en buitenland de charme van de volksmuziek leert kennen.
Het bespelen van allerlei instrumenten (doedelzak, draailier, viool, diatonische harmonica) wordt tijdens deze cursus aangeleerd.
Aan de stage nemen zo'n 300 personen deel (zeer veel jongeren) uit gans Vlaanderen en het buitenland.
 - * de organisatie verzorgt rondleidingen in het instrumentenmuseum van Gooik dat ook in het ontmoetingscentrum De Cam is gehuisvest.
 - * het eerste weekend van juli is er vanaf 1996 tot en met het jaar 2002 het FESTIVAL 2002. Dit festival is een drie dagen durend "feest" voor volksmuziek met artiesten uit binnen- en buitenland en elk jaar staat er een Europese Cultuur centraal (1997 : Groot-Brittanië) 24 groepen nemen deel.
 - * volksmuziekschool : individuele lessen vb. harmonica of doedelzak leren spelen.
Leren spelen op traditionele muziekinstrumenten (15 inschrijvingen).
 - * reunie : periode van Pinksteren Volksmuzikanten treffen.
4-daagse. Vrij podium.

* initiatie oude volksspelen, organisatie van huifkartochten

* de Volksmuziekgilde is aanwezig met een stand op de belangrijke folkfestivals.

* project samen met folkfestival van Dranouter.
34 groepen, uitgave CD.

4. Tijdschrift : Goe Vollek! 4 x per jaar.
Verzamelt en brengt nieuws uit de volksmuziekwereld.
5. Personeel : nu : 1 halftijds personeelslid.
Vanaf oktober '97 : mogelijkheid 1 voltijds personeelslid.
6. bibliotheek : In bezit van 100 gespecialiseerde werken.
Nu nog opgestapeld. Bibliotheek moet nog operationeel gemaakt worden.

Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie v.z.w.

MVH/md

1. v.z.w. gesticht in 1978
voorzitter : Adriaan Linters : docent St. Lucas Gent
2. Doelstelling : actief op het vlak van de studie, behoud en valorisatie van het technisch, industrieel en wetenschappelijk erfgoed.
Voortrekker voor de ontwikkeling van de industriële archeologie in Vlaanderen en Brussel.
3. Werking :

bij het ontstaan, typisch leden-vereniging.

Vanaf 1994 omgevormd tot een federatie waarbij de meeste plaatselijke en thematische organisaties aansloten.

De VVIA functioneert thans als een platform voor bijna 40 verenigingen, verspreid over alle provincies.

Daarnaast heeft de VVIA nog ongeveer 500 individuele lid-abonnees : deze worden thans gegroepeerd in 5 provinciale afdelingen en één afdeling voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De VVIA bezit ook een aantal werkgroepen die elk bepaalde aspecten voor hun rekening nemen. Zo is er bv. een werkgroep die een beleidsrapport opstelt over de problemen van de industriële, ambachtelijke, technische en wetenschapsmusea in Vlaanderen. Een andere groep is belast met een onderzoek naar de problematiek van herbestemming van industriële gebouwen.

Tenslotte werkt de VVIA, samen met enkele aangesloten organisaties (v.z.w. Vlasvallei, v.z.w. Vrienden van pree-tjes Molen) mee aan de realisatie van de Europese textielroutes van het "European textile Network" ("The Council of Europe's Cultural Itineraries Carrier Network for Textiles").

De VVIA organiseert regelmatig studiedagen. Jaarlijks wordt een Contactdag Industrieel Erfgoed Vlaanderen georganiseerd.

In samenwerking met andere organisaties organiseert de VVIA studie- en informatieavonden.

Jaarlijks is er een studiereis.

Daarnaast verleent de organisatie advies bij het opzetten van tal van projecten van behoud, herbestemming en valorisatie van industrieel erfgoed en industriële sites.

In 1992 realiseerde de VVIA een rondreizende panelententoonstelling "Industrieel Erfgoed in Vlaanderen".

4. Publicatie : de VVIA publiceert 5 x per jaar het tijdschrift Industrieel Erfgoed in Vlaanderen. Dank zij een aantal schenkingen beschikt de VVIA over een rijke bibliotheek. Deze kon tot op heden niet operationeel gemaakt worden bij gebrek aan een geschikte ruimte.
Eigen publicatie : Spoorwegen in België.
5. Personeel : geen personeel in dienst.
6. Vraag : nood aan administratieve onderbouw.
2 personen op administratief niveau.
Ruimte voor bibliotheek en secretariaat.
Verzekering is een zware kost.
(vgl. Stichting Industrieel Erfgoed in Nederland)

Vlaamse Volkssportcentrale

MVH/md

1. v.z.w. gesticht in 1980

aparte v.z.w. : Sportmuseum Vlaanderen : in 1985 gesticht.
Oorspronkelijk was dit één organisatie ontstaan binnen de faculteit Lichamelijke Opvoeding van de universiteit Leuven.

2. Doelstelling : Bij de Vlaamse Volkssport Centrale kunnen organisaties, verenigingen en particulieren terecht voor :

- het ontlenen van spelmateriaal voor educatieve en recreatieve activiteiten
- advies voor het uitwerken van initiatieven waarbij spel centraal staat
- een opleiding tot volkssportinitiator
- begeleiding van initiatieven door ervaren lesgevers
- lezingen, voordrachten en tentoonstellingen over volksporten.

3. Werking :

- * dienst : wie gebruik wil maken van de dienstverlening dient zich als lid aan te sluiten.
1200 leden : organisaties én particulieren o.a. gemeentebesturen, verenigingen zoals BGJG en Davidsfonds, federatie gehandicaptensport, scholen, jeugddiensten, seniorendiensten etc.
- * atelier : waar traditionele volksspelen worden gemaakt voor de uitleendienst.
uitleendienst : 7 plaatsen (Ekeren, Mechelen, Leuven, Heusden-Zolder, Lommel, Kuurne en Sijsele).
Materiaal : traditionele volkssportspelen voor volwassenen, jeugd en aangepast materiaal voor gehandicapten (fysisch of mentaal).
80% van het materiaal wordt ontleend voor recreatief gebruik, 20% voor educatief gebruik.
- * begeleiding :
jaarverslag '96 : 518 uren begeleiding door eigen medewerkers en free-lancers. Gaan naar activiteiten om de spelcultuur te begeleiden.
lezingen : 40 animatoren waarop beroep kan worden gedaan.
- * eigen : opleidingscursussen en bijscholingen : gericht naar eigen medewerkers en opleidingsinstellingen

- * documentatiecentrum : collectie gespecialiseerde boeken en tijdschriften.
vb. 120 lopende tijdschriften rond spel en sport.
Antiquarische en hedendaagse bibliotheek.
Video's, dia's, foto's, affiches.
Bibliotheek kan door publiek geraadpleegd worden.

- * internationaal.

4. Tijdschrift : Sportimonium : sport, spel en patrimonium (4 nummers per jaar)
Verderzetting van de vroegere nieuwsbrief Volkssportcentrale.

5. Personeel : 1 contractueel personeelslid betaald door de v.z.w.

In totaal (samen met Sportmuseum) : 17 personeelsleden - 13 voltijds en 4 halftijds.

Bij de start : in BTK-verband, later DAC'en, nu één gesco-project.

Geen subsidies van BLOSO.

Sportmuseum ijvert voor een erkenning binnen het nieuwe museumdecreet.

Volkssportcentrale : zal een aanvraag doen binnen het decreet diensten.

Verbond voor heemkunde

MVH/md

1. v.z.w. gesticht in 1941 als een afdeling van V.T.B. als autonome organisatie : 1945.

2. Doelstelling : de organisatie zet zich in voor de bevordering van de studie van de plaatselijke geschiedenis en geschiedschrijving en alle andere gespecialiseerde aspecten van de heemkunde (lokale geschiedenis zoals bvb. archeologie, monumentenzorg, familiekunde, natuurstudie, gastronomie, industriële archeologie, folklore, volkskultuur of volkskunst, dit zowel op het lokale, regionale (Vlaams Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest) als internationaal vlak.

3. Werking :

Verenigingsstructuur : afdelingen
cfr. evaluatie-inspecties in '94.
117 actieve afdelingen voor het werkjaar '93
Knelpunt : regionale spreiding.

Overstap naar decreet diensten.
In 1996 beslissing om opnieuw naar het decreet verenigingen over te stappen.
110 actieve afdelingen conform het decreet.
80 afdelingen niet conform het decreet voor werkjaar '96.

Begeleiding naar de afdelingen rond aspecten van lokale geschiedenis.
Kaderopleiding.
Een embryonale bibliotheek die verder zal worden uitgebouwd : historisch gericht.

Jaarlijks Colloquiem : De Ronddag : ontmoetingsdag van heemkundigen.

Studiedagen : rond heemkundige thema's vb. rond landbouwteelten.

Opmaak beleidsplan in kader van kwaliteitsbevordering.

Inbreng op vlak van monumentenzorg : naast deelname Open Monumentendag ook aandacht voor de technische aspecten.

Werking rond het heemmuseum.

4. Tijdschrift :

Heemspiegel, landelijk tijdschrift voor alle aangesloten ledenverenigingen en andere geïnteresseerden
5 nummers.

Ons Heem : driemaandelijks tijdschrift.
Artikels over heemkunde zowel algemeen als thematisch.

Publikaties : vb. in 1996 Gietijzeren Grafkruisen in Vlaams Brabant.

5. Personeel : 2 educatieve personeelsleden
1 administratief personeelslid